

[Udenrigsministeren]

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om forholdsregler vedrørende økonomisk og andet samkvem med Iran.

(Lovforslag nr. L 198).

Lovforslaget har til formål at tilvejebringe den fornødne hjemmel til ved anordninger at gennemføre sanktioner af økonomisk og anden lignende art over for Iran i anledning af tilbageholdelsen i Teheran af ambassade- og konsulatspersonale i strid med almindeligt gældende internationale regler.

Lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt vil ikke kunne danne grundlag for udstedelsen af de påtænkte anordninger, da FN's sikkerhedsråd – som følge af et stormagtsveto – ikke har kunnet vedtage nogen beslutning om bindende sanktioner over for Iran, således som det i sin tid var tilfældet over for Sydrhodesia.

Under et møde mellem de ni EF-landes udenrigsministre den 22. april 1980 var der enighed om at indføre sanktioner over for Iran. Sanktionerne, som i givet fald vil ligge inden for rammerne af det forslag til sikkerhedsrådsresolution, der blev nedlagt veto imod, vil efter nærmere aftale blive iværksat af de ni lande, såfremt der ikke inden udenrigsministrenes møde i Napoli den 17. maj 1980 har været afgørende fremskridt i retning af en frigivelse af de amerikanske gidler i Iran.

De i forslaget til sikkerhedsrådsresolution indeholdte sanktioner omfatter bl. a. salg eller leverancer til Iran af alle varer med undtagelse af fødevarer og medicin, transporter med nationale transportmidler af de omhandlede varer bestemt for Iran, transporter af de nævnte varer fra vedkommende land til Iran med skib eller fly indregistreret i Iran samt nye kreditter eller lån til Iran og nye servicekontrakter.

Sanktionerne vil kunne bringes til anvendelse på leverancer i henhold til allerede indgåede kontrakter uanset tidspunktet for kontraktens indgåelse. Dette svarer til de foranstaltninger, som i 1967 blev truffet over for Sydrhodesia, og til den lovgivning, som dengang blev gennemført i Danmark.

Der var endvidere enighed mellem de ni EF-landes udenrigsministre om, at der med øjeblikkelig virkning ikke bør indgås nye

eksport- eller servicekontrakter med personer eller organisationer i Iran.

Sanktionernes nærmere indhold og omfang er genstand for drøftelser mellem EF-landene med henblik på at søge tilskret overensstemmelse mellem de enkelte landes nationale foranstaltninger.

Det forventes ikke, at de foranstaltninger, som måtte blive gennemført, vil medføre udgifter, som kræver bevillingsmæssig hjemmel. Eventuelle tab på eksportkreditområdet vil på sædvanlig måde blive dækket gennem eksportkreditordningen.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale dette til folketingets velvillige behandling.

Bertel Haarder (V):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udsættelse af Panuminstituttets 5. etape.

(Beslutningsforslag nr. B 128).

Jeg henviser i øvrigt til forslagets tekst og bemærkninger.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. 669

1) Til *landbrugsministeren* af:

Svend Heiselberg (V):

»Hvilke foranstaltninger vil ministeren træffe for at hindre, at de danske malkekvægsbesætninger nedslagtes til skade for landbrugets langtidspanlægning og for dansk eksport- og valutaindtjening?«

Skriftlig begrundelse

De stigende lønomkostninger, renteforhøvelserne og fastfrysningen af EF-priserne har medført en kraftig reduktion af de danske kvægsbesætninger. Alene siden 1977, da EF begyndte at give tilskud til nedslagtning af malkekvæg, har dansk landbrug skilt sig af med ca. 100.000 malkekøer eller ca. 10 pct. af bestanden. I de mest typiske områder for kvægsbesætninger er det endda endnu værre.

[Svend Heiselberg]

F. eks. er der siden 1977 i Viborg amt solgt 18.000 køer ud af en dengang eksisterende bestand på 145.000.

Det er en meget farlig udvikling, Danmark hermed er på vej ind i. Den animalske produktion betyder beskæftigelse ikke alene i landbrugets egne bedrifter, men også i landbrugets følgeindustrier (slagterier, mejerier, konservesfabrikker etc.), for landhåndværkerne, for landbrugets servicefag og transport, for foderstofkompagnier etc. Den spiller også en stor rolle for landbrugseksporten og for den nettovalutaindtjening, som dansk landbrug skaber, og som er uhyre vigtig for betalingsbalancen ikke mindst i den nuværende situation.

De negative virkninger af nedslagtingerne viser sig bl. a. i den dalende smørekseport. Dansk landbrug har i den seneste tid måttet opgive 20 mindre, øversøiske markeder, som man med store omkostninger har opbygget, for at kunne levere til Storbritannien, hvor vi alligevel ikke kan dække behovet, så andre EF-lande med en fornuftigere økonomisk politik, f. eks. Holland, i stigende grad vinder indpas.

Det er derfor nødvendigt, at Danmark fører en omkostnings- og rentepolitik, der sikrer landbrugets produktion og eksport. Selv i sparetider vil det være nødvendigt at give landbruget en økonomisk håndsrækning, der meget hurtigt vil komme mangefold igen.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Det stillede spørgsmål drejer sig især om nedslagting af malkekøer med tilskud efter EFs præmieordninger.

Det er rigtigt, at der siden disse ordningers start pr. 1. juli 1977 til 31. marts 1980 er godkendt ansøgninger omfattende ca. 100.000 malkekøer. I perioden fra julitællingen i 1977 til decembertællingen i 1979 er malkekvægbestanden imidlertid kun faldet med 43.000 stk., og som følge af ydelsesfremgang var mælkeproduktionen større i 1979 end i 1977. Tallene tyder således på, at der især er ydet EF-præmie til landmænd, der alligevel ville ophøre med mælkeproduktionen.

Slagtingerne af malkekøer under EF-ordningerne er i øvrigt ikke steget i den forløbne del af 1980. I de første 2½ år blev der godkendt 179 ansøgninger pr. måned, mens der i

1980 er godkendt 138 ansøgninger pr. måned.

Antallet af indsendte ansøgninger har i gennemsnit været 228 pr. måned. Det var i januar i år 125, i februar 180, mens der i marts blev indsendt 763 ansøgninger; det skyldes dog formentlig, at ordningen for ikke-markedsføring af mælk var ventet at skulle udløbe fra 31. marts.

Ordningen vil formentlig blive standset for hele EF den 15. september 1980, men der er indtil 16. april kun kommet yderligere 18 ansøgninger.

Selv om det kun i ringe grad kan tilskrives nedslagtinger med EF-tilskud, er mælkeproduktionen i Danmark desværre faldet med 3 pct. i første kvartal af 1980, sammenlignet med samme periode året før.

Der kan peges på to andre årsager til dette fald i mælkeproduktionen. For det første, at det er udtryk for en øget sæsonudjævning, idet flere landmænd har fulgt opfordringen om en øget sæsondifferentiering af afregningsprisen fra mejeriet og derfor har forholdt sig færre køer, der kælver tidligt på året, og til gengæld flere, der kælver senere på året. For det andet, at investeringerne i nye malkekvægbestande er faldet; det skyldes dels en forringelse af rentabiliteten i mælkeproduktionen fra midt i 1978 til sidst i 1979, idet der i denne periode ikke skete stigninger i mælkeprisen, hverken som følge af regulering af de fælles priser eller ved danske devalueringer. Denne situation er ændret, efter at de to danske devalueringer på i alt 9 pct. sidst i 1978 nu er slået igennem i afregningsprisen for mælk, der ligger 11 pct. over niveauet sidste år.

I den skriftlige begrundelse for spørgsmålet fremhæves, at afsætningen af smør til 20 oversøiske markeder er stoppet for at tilfredsstille efterspørgslen efter smør i Storbritannien; dette skyldes hovedsagelig en omlægning af produktionen fra smør til andre produkter, der kan betale en højere pris for mælken; desuden har den stigende kurs for pund gjort det mere rentabelt at afsætte smørret til England end til tredjelande.

Svend Heiselberg (V):

Jeg forstod på landbrugsministeren, at landbrugsministeren ikke tog det særlig alvorligt, at man er bragt i den situation, at

[Svend Heiselberg]

man nedslagter dansk malkekvæg. Jeg har i den skriftlige begrundelse for mit spørgsmål til landbrugsministeren anført en hel række eksempler på, hvilken situation man bringer sig i ved disse nedslagtinger, og jeg finder, det er beklageligt, at man fører en sådan politik, selv om landbrugsministeren prøvede på at give indtryk af, at der var andre årsager til disse nedslagtinger, end der egentlig er, nemlig den dårlige rentabilitet ved at have malkekvæg.

Jeg synes, det er et bevis for, at den politik, man fører fra regeringens side, er erhvervsfjendtlig i et sådant omfang, at det vil få mærkbare følger for hele det danske erhvervsliv, og derfor beklager jeg meget, at landbrugsministeren ikke tager mere alvorligt på problemet, end landbrugsministeren gav udtryk for her.

Jeg finder det også meget beklageligt, at landbrugsministeren ikke følte sig foranlediget til at være til stede, da der i EF blev ført vigtige landbrugsforhandlinger, for de har meget stor betydning for dansk landbrug og dermed hele det danske erhvervsliv. I et område som f. eks. Viborg amt har landbruget meget stor betydning, som det også vil kunne ses af gennemsnitsindtjeningerne i landet. I Viborg er gennemsnitsindtjeningen 25.525 kr. pr. borger, hvorimod den på landsbasis er 33.486 kr. og i Københavnsområdet 43.733 kr. Disse tal taler deres tydelige sprog om, at man i de områder, hvor man er afhængig af landbruget, ikke har råd til, at der føres en politik som den, landbrugsministeren har givet udtryk for, og slet ikke i den form, det sker i.

Voigt (FP):

Ministeren beskæftigede sig i sit svar hovedsagelig med de sidste år i det forgangne årti, og jeg vil derfor spørge landbrugsministeren, om han kan give et skønsmæssigt tal over, hvor meget malkekvæg der vil blive slagtet i indeværende år og i året 1981.

Jeg vil gerne føje til, at jeg synes, det er rimeligt her at takke landbrugsministeren, fordi han kan besvare de spørgsmål, der stilles her i spørgetiden; den tak kan man jo desværre ikke rette til statsministeren.

Westh (S):

I anledning af det, hr. Svend Heiselberg sagde, vil jeg gerne spørge landbrugsministeren, om han ikke mener, at de gennemførte gældssaneringsordninger med rentetilskud, det givne tilsagn om at finde en refinansieringsordning, de givne tilsagn om at udsætte afviklingen af tørkelånsordningen alle er med til, at der skulle blive større optimisme i landbruget med hensyn til at bevare kvæget. Er det ikke rigtigt, at landbruget har erklæret sig tilfreds med det resultat, de danske forhandlere opnåede i Bruxelles bl. a. inden for mælkeområdet, og at der ikke har været noget at kritisere på de danske forhandlere?

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg er naturligvis meget ked af, at hr. Svend Heiselberg har taget mit svar på den måde, som han tilsyneladende har ved at sige, at jeg ikke tager disse problemer alvorligt. Jeg ved ikke, hvorpå han begrundede denne udtalelse. Selvfølgelig har hr. Svend Heiselberg og venstre i Viborg amt et vist behov for at få givet en deklaration her fra talerstolen om betydningen af kvæbruget i Viborg amt, men der er altså også andre steder, hvor det har en vis betydning. Jeg vil gerne henvise til det svar, jeg gav, hvor jeg udtrykkelig sagde, hvad der er årsagen til, at mælkeproduktionen er faldet med 2 pct. i 1979 og vel falder med 1½ pct. i 1980. Årsagen til, at vi f. eks. mangler smør, er, at landmændenes egne produktionsvirksomheder har besluttet at bruge mælkeproduktionen til noget andet; f. eks. er osteeksporten og osteproduktionen steget med 25 pct., hvilket jeg kan forstå man i Viborg amt ikke har registreret, skønt det dog er en ganske vigtig udvikling i hele ostesektoren.

Selve sagen tager jeg meget alvorligt. De tal, som jeg oplyste hr. Svend Heiselberg om, men som han ikke følte sig foranlediget til at kommentere, viser, at antallet af slagtinger af malkekøer har været faldende i forhold til 1977 og 1978, hvorimod mælkeproduktionen, til trods for at antallet af malkekøer var faldende, steg fra 1977 til 1979. Det er nogle tal, som hr. Svend Heiselberg bør tage i betragtning, ikke mindst når han specielt fremdrager spørgsmålet om mælkeproduktionen i Viborg amt, for der er også andre amter, der lægger vægt på mælkeproduktionen.

[Landbrugsministeren]

Så skulle hr. Svend Heiselberg naturligvis benytte lejligheden til at harcelere over, at jeg ikke kunne være til stede under forhandlingerne i Bruxelles. Jeg befandt mig i landbrugets interesse på et sted, hvorfra det tager 11 timer at komme hjem, og det kunne altså derfor rent fysisk ikke lade sig gøre.

Jeg kan oplyse hr. Svend Heiselberg og andre interesserede venstrefolk om, at jeg var i stadig forbindelse med forhandleren i Bruxelles over telex, således at jeg var informeret om alt, hvad der foregik dernede, og at kirke- og Grønlandsministeren var informeret om alle de oplysninger, som de ønskede om min holdning til problemerne, således at forhandlingerne blev gennemført til fuld tilfredshed for den danske delegation og for Danmark.

Jeg kan bekræfte over for hr. Westh, at jeg ikke har hørt, at der skulle være nogen, som er utilfredse med resultatet af disse forhandlinger.

Hr. Voigt ønsker et skøn over udviklingen i 1980 og 1981. Efter de forhandlinger, som netop er afsluttet, er det meningen, at denne præmieordning skal ophøre fra 15. september 1980. Derfor er det selvfølgelig helt umuligt at sige, hvordan udviklingen vil blive i 1981, hvor ordningen efter dette forlig ikke skal være gældende. Jeg tror, vi vil få en betydelig forandring af forholdene i 1981; det, at ordningen ophører i september 1980, vil nok få en hel del flere frem, end der måske ellers ville være kommet. Det er den overgangsordning, vi skal igennem, og jeg kan ikke på nuværende tidspunkt skønne over, hvor mange det vil blive.

Jeg vil gerne i anledning af hr. Wesths spørgsmål sige, at alle de ting, vi i denne tid foretager os med hensyn til at støtte landmændene i en vanskelig økonomisk situation, selvfølgelig vil indebære, at vi redder en del af de besætninger, vi ellers ikke ville have reddet.

Svend Heiselberg (V):

Jeg havde i og for sig regnet med, at landbrugsministeren ville tage anledning i hr. Wesths spørgsmål til at sige, hvornår landmændene kunne gøre brug af den gennemførte rentetilskudsordning; det havde det nok været rart for mange at vide.

Landbrugsministeren gav i øvrigt udtryk for, at EF-forhandlingerne var forløbet på en god måde, men situationen er nok den, at de danske landmænd ikke ved, hvordan det gik, og derfor har jeg lidt svært ved at forstå, at landbrugsministeren kan synes, det gik på en udmærket måde. Nu skal jeg selvfølgelig ikke give landbrugsministeren skylden for, at den engelske holdning var sådan, at man ikke kunne få vedtaget de foreslåede landbrugspriser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 7372) Til *landbrugsministeren* af:**Askjær Jørgensen (FP):**

»Vil ministeren oplyse, hvornår det beløb, der ifølge praksis er øverste grænse for at anse et mageskifte mellem grundejere for en skelforandring, der kan finde sted til begrænsede udgifter for grundejerne, dvs. 5000 kr., kan forventes ajourført på baggrund af inflationen, og om en forhøjelse af beløbet er umiddelbart forestående?«

Skriftlig begrundelse

Et par landmænd, som hver især ejer et engareal på ca. 6.300 m², ønsker at mageskifte arealerne, da de hver især har deres arealer liggende på den modsatte side af et åløb, som deres respektive landbrugsejendomme i øvrigt er beliggende ved, men man er ikke glad for at underskrive på, at arealerne kun repræsenterer værdier på maksimalt 5.000 kr., da den reelle værdi for hver engparcel nok er 9–12.000 kr., og når man af landinspektør og advokat får oplyst, at »papiromkostningerne« bliver ca. 5–6.000 kr. for hver, altså omtrent det halve af, hvad arealerne er værd, forekommer dette jo ret urimeligt.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil gerne begynde med at takke landbrugsministeren, fordi landbrugsministeren kommer til stede og klarer opgaverne her i folketingets spørgetid.

Så vil jeg begrunde mit spørgsmål yderligere. Det er affødt af nogle situationer, som jeg er blevet gjort bekendt med ude fra det praktiske liv, f. eks. hvor én landmand – vi

[Askjær Jørgensen]

kan kalde ham X – har et engareal, hvor der er et åløb, så han har et jordareal på begge sider af åløbet, og hvor hans nabo – landmand Y – lidt længere henne ad det samme åløb har et tilsvarende areal på begge sider af åløbet. Så har de fået den gode idé, fordi det er besværligt at komme over åvandet med landbrugsmaskiner, at de vil mageskifte, og i det tilfælde, jeg særlig er blevet opmærksom på, har man 6.300 m² på hver side. Så bliver de enige om, at det kunne de egentlig bytte uden penge, men da de henvender sig til landinspektøren og forskellige folk, der kan klare de papirmæssige ting, får de at vide, at det koster en 5–6.000 kr., medmindre de vil underskrive på, at de omhandlede jordarealer andrager under 5.000 kr. i værdi. Det plager disse landmænds samvittighed noget, fordi de mener, at den faktiske værdi af jorderne er 8–9.000 kr. for hver især.

Nu mener jeg, der er noget med, at det i nogle år har været sådan, at når tallet er 5.000 kr. eller derunder og man skriver under på det, kan det klares ved en skelforandring, men når man kommer derover, er der et ret stort spring, og det er det, jeg regner med sorterer under landbrugsministeren. Hvornår er disse 5.000 kr. sidst blevet pristalsreguleret, og hvordan kan ministeren hjælpe til, at det var noget billigere at få sådan nogle praktiske ting ordnet for såvel landbrugere som andre?

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

I overensstemmelse med udstykningslovens § 16 forhøjer matrikeldirektoratet beløbsgrænsen for skelforandring i takt med den almindelige prisudvikling. Men af praktiske og administrative grunde foretages der dog først forhøjelse, når der er sket en stigning, der betinger en forhøjelse af en vis størrelse.

Direktoratet vil i løbet af forholdsvis kort tid udsende en bekendtgørelse, hvorved beløbsgrænsen forhøjes fra 5.000 kr. til 6.000 kr., og det er en forhøjelse, der svarer til prisudviklingen siden 1. april 1978, hvor den sidste blev fastsat. Der vil således ikke blive mulighed for at overføre engparceller med værdier fra 9.000 til 12.000 kr. fra én ejendom til en anden ved skelforandring.

Bestemmelsen i udstykningslovens § 16 giver i øvrigt kun mulighed for at overføre

det, der hedder ubetydelige arealer, fra én ejendom til en anden ved skelforandring, dvs. uden udstykning og uden tinglysning af skøde.

Jeg kan bemærke, at hvis der opnås en mere hensigtsmæssig jordfordeling – og det gør der jo helt oplagt i dette tilfælde – vil der f. eks. til ombytning af englodder mellem landbrugsejendomme kunne opnås tilskud efter jordfordelingslovens § 9 til betaling af 50 pct. af landinspektøruddgifterne. Sådanne jordfordelingsager er samtidig fritaget for udstykningsafgift.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 680

3) Til miljøministeren af:

Bolvig (RV):

»Foretages der en planlægning for arealerne mellem det fremskudte og det eksisterende dige ud for Tønder Marsk, som ikke er forelagt det i digeloven omtalte § 5-udvalg?«

Skriftlig begrundelse

Som en sikkerhed for, at naturinteresserne tilgodeses, har såvel miljøministeriet ved fredningsstyrelsen som landbrugsministeriet gennem vildtbiologisk station repræsentanter i det ifølge digelovens § 5 nedsatte digevalg.

Ifølge forlydender udarbejdes der såvel jordfordelings- som afvandingsplaner.

Miljøministeren (Erik Holst):

Det fremgår af spørgsmålets begrundelse, at spørgeren, hr. Bolvig, er interesseret i at få at vide, om der uden for digevalgets aktivitetsområde foregår drøftelser, der omhandler fordelingen og afvandingen af det areal mellem det gamle og det nye dige, som efter digeloven kan udnyttes landbrugsmæssigt, dvs. det areal, der ikke inddrages under indvandingereservoiret.

Jeg kan besvare spørgsmålet bekræftende. Det fremgår af oplysninger, der er meddelt af landbrugsministeriet, at det nævnte inddigede landbrugsareal efter en tidligere afsluttet overenskomst skal fordeles mellem statens jordlovsudvalg og lodsejerne i Frederikskogene. Disse parter drøfter for tiden bl. a. are-

[Miljøministeren]

alernes nærmere fordeling og anvendelse. Landbrugsministeriet har oplyst, at man vil orientere digeudvalget om indholdet af disse drøftelser.

I øvrigt kan jeg oplyse, at fredningsstyrelsen vil rejse spørgsmålet om arealets anvendelse over for statens jordlovsudvalg.

Jeg vil endelig gøre opmærksom på til sidst, at det efter § 5 i digeloven nedsatte udvalg er nedsat af ministeriet for offentlige arbejder, til hvem nærmere spørgsmål om dette udvalgs opgaver og arbejde bør stilles.

Bolvig (RV):

Jeg var bange for at få et bekræftende svar fra ministeren. Jeg forstod, at landbrugsministeriet senere vil orientere digeudvalget og med andre ord også de to naturinteresserede repræsentanter, der findes i digeudvalget, men, hr. minister, så kan det meget let være for sent. Vi har set det i denne sag, at naturinteresserne gang på gang bliver overset fuldstændigt, og derfor er det et faresignal, at også fredningsstyrelsens direktør for nylig til aviserne udtalte sig om, hvilke vanskeligheder fredningsstyrelsen havde med at varetage naturens interesser i det mest værdifulde naturareal, vi overhovedet har.

Derfor vil jeg bede ministeren – og jeg er sikker på, at jeg beder ikke kun på egne vegne, men på alle landets naturinteresserede borgeres vegne – om at være meget agtpågivende over for ministerens kollega, der sidder lige ved siden af her, for naturinteresserne vil ikke blive tilgodeset, hvis ikke fredningsstyrelsen og miljøministeriet meget kraftigt tager til genmæle mod de attentater, jeg vil vove at påstå der i øjeblikket pågår. Når jeg tør sige det så skarpt, er det bl. a., fordi jeg har kendskab til de breve, som fredningsstyrelsen og miljøministeriet har modtaget fra hr. Risgaard Knudsens miljøministerium med hensyn til det imødekommende svar, som ministerens forgænger gav mig angående sikring af de naturmæssige interesser.

Miljøministeren (Erik Holst):

Hr. Bolvig henviste til ministeren for offentlige arbejder og miljøministeriet. Miljøministeriet sorterer stadig væk under miljøministeren! Miljøministeriet er meget opmærksomt på de områder og de opgaver, vi har i opdrag at forvalte og at varetage. Når

jeg siger, at fredningsstyrelsen vil rejse spørgsmålet om arealets anvendelse over for statens jordlovsudvalg, er det ud fra den holdning og ud fra de opgaver, der er pålagt miljøministeriet. Jeg tror derfor, man kan sige til spørgeren, at miljøministeriet altid vil være garant for og garanti for, at de miljø- og naturproblemer og -synspunkter, som hr. Bolvig har, vil blive varetaget i fuldt mål også af min kollega trafikministeren.

Bolvig (RV):

Jeg skal blot sige, at jeg ønsker ministeren alt muligt held og lykke og styrke, for det bliver i hvert tilfælde nødvendigt.

Miljøministeren (Erik Holst):

Da miljøministeren er en høflig mand, vil han kun sige tak for de gode ønsker og tak for de gode holdninger. Vi har dem i fuldt mål, og vi har i og for sig også disse holdninger og synspunkter, uden at man behøver at ønske os held og lykke med dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 772

4) Til *miljøministeren* af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvad agter ministeren at meddele beboerne i Rådvad om deres muligheder for at blive boende, så længe de ønsker eller kan det?«

Skriftlig begrundelse

Rådvadudvalget har efter fire år afleveret betænkning til miljøministeriet om det gamle industriområdes fremtid. Udvalget forestiller sig, at Rådvad kan omdannes til hjemsted for gamle håndværk. Dels skulle der være et restaureringscenter bl. a. til brug for nationalmuseet, dels en form for teknisk skole, hvor unge håndværkere kunne oplæres i de gamle håndværksmetoder.

Disse ting er der i udvalget enighed om at foreslå. Men der er uenighed om, hvad der skal ske med boligerne, som i dag er udlejet til godt 100 husstande. Rådvadudvalgets medlemmer, bortset fra borgmester Ole Harkjær, Lyngby-Taarbæk kommune, mener, at boligerne, efterhånden som de bliver ledige,

[Ingerlise Koefoed]

skal fyldes op med ansatte ved Rådvad og medlemmer af Danske Kunsthåndværkeres Landssammenslutning, medens borgmester Harkjær finder det naturligt, at den kommune, som Rådvad ligger i, overtager administrationen af boligområdet.

De nuværende beboere er spørgeren bekendt ikke taget med på råd. De er klart interesserede i snart at få at vide, hvilke af alternativerne ministeren bestemmer sig for, ligesom de naturligvis ønsker klarhed over, om de under alle omstændigheder kan blive boende til naturlig afgang eller de risikerer at blive opsagt fra deres boliger, så andre kan flytte ind.

Miljøministeren (Erik Holst):

Som spørgeren har oplyst i den skriftlige begrundelse, har Rådvadudvalget afleveret en betænkning om, hvorledes man i fremtiden kan bevare og anvende bebyggelsen i Rådvad. Der er tidligere i folketingets spørgetid blevet givet oplysninger om disse planer.

Det er korrekt, at der i Rådvadudvalget ikke er enighed om, hvad der skal ske med boligerne. Et flertal foreslår, at boligerne forbeholdes dem, der har tilknytning til den virksomhed, man har foreslået i Rådvad, medens et mindretal foreslår, at boligerne skal tilflyde det almindelige boligmarked.

Jeg vil nu overveje Rådvadudvalgets forslag nærmere og undersøge mulighederne for at realisere disse forslag og i forbindelse hermed også tage stilling til boligernes fremtid.

En ting er imidlertid helt sikker, og det er, at de beboere, der er i Rådvad nu, kan blive boende, så længe de ønsker det. Der vil ikke blive tale om, at de nuværende beboere vil blive sagt op, så andre kan flytte ind. Dette er i overensstemmelse med, hvad udvalget har udtrykt ønske om.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg har jo ikke meget andet at gøre i denne sag end at takke meget for svaret, som jeg synes var klart, og som jeg synes det var meget vigtigt for beboerne at få.

Jeg har et enkelt spørgsmål i forbindelse med boligerne. Der står i Rådvadudvalgets indstilling i betænkningen fra Rådvadudvalget om restaureringscenteret:

»Da restaureringscenteret kun forventes at optage et mindre antal boliger i Rådvad, indstiller udvalget, at de resterende boliger ved almindelig ledighed først og fremmest tilbydes medlemmer osv.«

Det med kunsthåndværkerne mener jeg ikke vi skal diskutere her i dag, men det, jeg vil spørge om, er, om jeg må opfatte dette som, at man også her vil vente til naturlig fraflytning, før man tilbyder disse boliger til medlemmer af Danske Kunsthåndværkeres Landssammenslutning, hvis man i øvrigt bliver enig om, at man vil lade kunsthåndværkerne få en fortrinnsret til boligerne.

Jeg vil alligevel i forbindelse med spørgsmålet om kunsthåndværkerne og Rådvad sige, at jeg har ikke noget imod kunsthåndværkere, men hvis jeg måtte give et godt råd, ville jeg sige, at jeg synes, det var en god idé med en blanding af kunsthåndværkere og andre mennesker i Rådvad, sådan at turisterne ikke alene vil kunne tage ud at se på et restaureringscenter, men også kunne se på et miljø, der fungerede, og ikke bare se på nogle kunsthåndværkere, der var i nærheden af deres kunsthåndværk.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg kan ikke helt følge spørgeren i udtrykket »nogle kunsthåndværkere«. Jeg kan sige, at der ikke er taget endelig stilling til rapporten og til forslagene, men når spørgeren selv udtrykker det på den måde vedrørende de nuværende beboere, at der ved almindelig ledighed af boligerne vil være mulighed for, at kunsthåndværkere rykker ind, betyder det, som jeg sagde i den første del af mit svar, at de nuværende beboere kan blive boende, så længe de ønsker det. Det er jeg sikker på er så klart og så bekræftende det, spørgeren ønsker, at jeg er i hel overensstemmelse med spørgeren, når jeg siger det på den måde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 728

5) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Annelise Goffredsen (KF):

»Vil ministeren afkræfte forlydender om, at kulturskatte fra vore museer påtænkes udleveret til udlandet?«

[Annelise Gotfredsen]

Skriftlig begrundelse

Ifølge udtalelser fra ledende museumsfolk (Weekendavisen 18/4 80) kan det komme på tale at udlevere kunst og andre museumsgenstande fra vore museer til udlandet. Såfremt dette forlydende er rigtigt, må det på det alvorligste beklages, at det planlægges at tømme vore museer for værdifulde kulturelle skatte og derved afskære kommende generationer fra her i landet at kunne få kendskab til andre landes kulturelle udvikling, således som det har været tradition over hele verden igennem århundreder. Ministeren bør påse, at sådanne planer omgående opgives.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Fru Annelise Gotfredsen har bedt mig afkræfte forlydender om, at kulturskatte fra vore museer påtænkes udleveret til udlandet. Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at det er stillet på baggrund af presseomtale af det arbejde, som i de senere år er foregået inden for FN og UNESCO om det problem, som på udviklingslandenes initiativ er rejst vedrørende tilbagelevering af kunstværker o.lign. til lande, der har været ofre for kolonihæredømme eller okkupation.

Om dette arbejde kan jeg kort sige, at UNESCO på sin generalkonference i 1978 vedtog at nedsætte en mellemstatslig komité på 20 medlemmer, bl.a. Danmark, som skal rådgive i forbindelse med bilaterale forhandlinger om tilbageføringsspørgsmål. Her har Danmark ligesom andre vestlige lande gentagne gange understreget det synspunkt, at vi må afvise udformningen af generelle normative bestemmelser, der skal fastlægge en eller anden form for tilbageleveringspligt, men vi har dog ikke villet modsætte os etableringen af en komité om sagen, som er rådgivende med hensyn til aftaler af bilateral karakter.

Under sagens behandling internationalt har Danmark indtaget en holdning på linje med de lande, vi naturligt sammenligner os med, i forhold til dette spørgsmål, og på baggrund af sagen om de islandske håndskrifter har vi jo haft særlige forudsætninger for at pege på, hvor kompliceret hele spørgsmålet om tilbageføring er. Også andre lande, som Holland og Belgien, har lignende erfaringer.

Hvad angår forholdene i Danmark, kan jeg fastslå, at der ikke foreligger nogen kon-

krete sager, som gør spørgsmålet om tilbagelevering af genstande i offentlige danske samlinger aktuelt, altså tilbagelevering til samlinger uden for riget, og jeg kan derfor i denne forbindelse afkræfte eventuelle forlydender om, at der skulle være truffet beslutning om, at kulturskatte fra vore museer udleveres til udlandet.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg takker ministeren for redegørelsen, og jeg er da glad for, at vi nu kan slå fast, at der ikke er tale om konkrete planer om til oprindelseslandet at udlevere ting, som opbevares på vore museer.

Men det er jo oplyst i pressen nu, at UNESCO-komiteen om udlevering af sådanne genstande skal have et snarligt møde, allerede den 5.-9. maj, har jeg forstået. Danmark har på tidligere møder i FNs generalforsamling udtrykt sympati for ideen om tilbageføring af kulturskatte, og så sent som i december 1979 er Danmark gået ind for en resolution, der accepterer tilbageleveringsønskerne, selv om man, som ministeren har redegjort for, som tidligere opretholder visse reservationer.

Men nu har man endvidere ved deltagelse i UNESCO-komiteen påtaget sig en slags binding til principopfattelsen om tilbagelevering. Denne principopfattelse kan naturligvis fortolkes snævert eller vidtgående, og det må under alle omstændigheder være et anliggende for folketinget, hvis det skulle komme til konkrete udleveringer.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun vil foranledige, at eventuelle ændringer i vor praksis og traditionelle opfattelse vil blive forelagt folketinget til drøftelse, således at der skabes klarhed over, om der er politisk dækning for de synspunkter, der skal redegøres for på mødet i Paris og tjene som beslutningsgrundlag i UNESCO. Jeg må sige, at dette er ikke mindst vigtigt, da jeg kan forstå, at Danmarks holdning i UNESCO skal være retningsgivende.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg skal svare herpå ved at sige, at det er rigtigt, at vi har vist forståelse for baggrunden for udviklingslandenes ønske om at kunne opbygge deres egne samlinger af kunst-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

værker som vidnesbyrd om det, der i dag ofte kaldes kulturarv eller kulturel identitet. Denne forståelse er kommet til udtryk bilateralt gennem dansk bistand, idet vi har hjulpet med opbygning af museer i visse udviklingslande, og multilateralt har vi som nævnt forsøgt at medvirke konstruktivt til en pragmatisk løsning af problemerne.

Det forholder sig nemlig sådan, hvad angår behandlingen inden for FN, at Danmark ligesom f.eks. andre EF-lande ved tidligere behandlinger af resolutioner om emnet har afstået fra at stemme, bl.a. på baggrund af vores principielle betænkelighed ved politiske deklamationer på området, og ved den seneste behandling af sagen på generalforsamlingen i 1978 vurderede disse lande situationen således, at vi ikke ville modsætte os en vedtagelse af en resolution uden afstemning. Men på EF-landenes vegne blev der afgivet en udtalelse, som dels opretholdt de tidligere reservationer, dels pegede på, at det er UNESCO, der må anses for det rette forum for den videre behandling af spørgsmålet. I arbejdet i UNESCO går vi som sagt ind for bilaterale aftaler, når der rejses ønsker om praktiske løsninger, og der er ved dette ingen ændring i vor holdning eller vor praksis i disse spørgsmål.

Annelise Gottfredsen (KF):

Jeg forstår, at man har taget disse reservationer, og det forekommer da også at være rimeligt at gøre det. Men jeg må opfatte det sådan, at ved trods alt at gå ind i resolutionerne, som vi har gjort det, og dermed tilkendegive, at man ønsker, at en uerstattelig kulturel arv returneres til dem, der skabte den, og ved nu at gå ind i komiteen med de bindinger, som deltagelsen i en sådan må give, forstår jeg at der kunne komme en ændring i ønsket om at ændre principper, måske traditioner. Det, jeg gerne ville have ministeren til at bekræfte, var, at hvis man havde et ønske om at ændre sådanne principper, ville det blive forelagt folketinget, fordi det er en så vigtig sag. Der er tradition for en udveksling af kulturelle synspunkter og kulturelle studier i de forskellige lande af kulturelle mindesmærker, som er bragt til veje på den ene eller den anden måde. Det ville være aldeles uerstatteligt, om man gik glip af sådanne studier, så hvis ministeren kan bekræf-

te, at ændringer i disse principper og denne praksis vil blive forelagt folketinget, vil jeg være meget tilfreds.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg vil først sige, at jeg ikke kan forestille mig, at der ville forekomme nogen ændring i den holdning, som jeg har tilkendegivet under mine to besvarelser af spørgsmålene. Men det er da helt indlysende, at jeg gerne vil bekræfte, at skulle en situation opstå, hvor der kunne være tvivl om, hvorvidt vores holdning var ganske som hidtil, vil den helt naturligt blive forelagt folketinget. Jeg må dog straks sige, at der er intet i vores praksis, der afviger fra vores traditionelle holdning, og jeg mener heller ikke, at det på nogen måde vil forekomme.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 732

6) Til *ministeren for kulturelle anliggender af: Poulsgaard (FP):*

»Giver de sidste ugers oplysninger om oplysningen inden for Danmarks Radio ministeren anledning til at foreslå lovændringer om begrænsning af Danmarks Radios såkaldte selvstyre?«

Skriftlig begrundelse

I de seneste dages aviser har man måttet opleve den ene chokrapport efter den anden om, hvordan udskjelserne inden for Danmarks Radio udvikler sig. Vi hører på den ene side om, at man vil forhøje licensen, ansætte flere medarbejdere og nedsætte sendetiden, og på den anden side fremgår det af aviserne, at dygtige medarbejdere ikke kan få nogen som helst mulighed for bare at udfylde en almindelig arbejdsuge på 40 timer inden for en periode på flere måneder. Det er aldeles uanstændigt, at man fortsat hindrer det folkevalgte folketing i gennem sit kulturudvalg at have hånd i hanke med, hvad der sker inden for dette statsmonopol. Vi ved jo alle sammen, at et monopol korrupperer, og når det så endda er inden for den stive stats-tjeneste, det foregår, så korrupperes der dobbelt, men så længe man ikke kan følge frem-skriftsforslagene om, at den private konkur-

[Poulsgaard]

rences velsignelser kan finde sted ved fjernsyns- og radioudsendelser, må man i hvert fald trække den konsekvens, at vi ikke kan overlade det til et slapt radiatorflertal og en slap og bange radioledelse at få lov til at lade alle disse udskejelser finde sted. Det er trods alt et medium, og det er uhyre vigtigt for den danske befolkning i dens hverdag, at det fungerer godt kvalitetsmæssigt og billigst muligt, og den nuværende udvikling illustrerer meget tydeligt, at det i stedet for går den helt forkerte vej.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Når hr. Poulsgaard ikke har taget ordet først, er jeg nok lidt i vildrede med mit svar, for hr. Poulsgaard spørger mig på følgende måde: »Giver de sidste ugers oplysninger om opløsningen inden for Danmarks Radio ministeren anledning til at foreslå lovændringer om begrænsning af Danmarks Radios såkaldte selvstyre?« Jeg mener, at jeg før over for hr. Poulsgaard har sammenlignet hr. Poulsaards spørgsmål med det kendte: hvornår har jeg i sinde at holde op med at slå min gamle mor? Og jeg kan om dette kun sige, at hvis hr. Poulsgaard ved hjælp af påstande om udskejelser, korruption og slaphed i ledelsen af Danmarks Radio vil motivere, at Danmarks Radio skulle sættes under administration af folketingets kulturudvalg eller radiatorrådet sættes fra bestillingen, er tanken mig fuldstændig fremmed, fordi jeg ikke er enig i påstandene om opløsning inden for Danmarks Radio. Jeg kan derfor kun sige, at jeg finder, det er en meget dårlig idé at mindske radiatorrådets autonomi, og jeg har ikke til hensigt at foreslå radioloven ændret i den retning.

Poulsgaard (FP):

Nej, det var jo det, jeg frygtede. Hver evige gang jeg har spurgt både nuværende og forhenværende ministre om dette siger de: det er ikke vort bord.

Der er sket noget i den senere tid, som for en undrende offentlighed simpelt hen er ufatteligt. Jeg kunne f. eks. begynde med at citere hr. Palle Simonsen, medlem af radiatorrådet og også folketingsmedlem, der i Berlingske Tidende mandag den 21. april 1980 skriver under overskriften »Den forkælede radio«:

»Et flertal i radiatorrådet er tilsyneladende på vej til endnu en gang at forøge licensen. Danmarks Radios budgetforslag for 1981 kan bedst karakteriseres ved, at man samtidig med ansættelsen af 100 nye medarbejdere ønsker at skære TV-sendetiden ned. Det vil naturligvis være helt uforståeligt for seere og lyttere, og selve dispositionen er vel egentlig den bedste understregning af, at der er noget galt med institutionens drift.«

Jeg vil gerne sige, at jeg er 100 pct. enig med hr. Palle Simonsen. Det er også noget meget, meget mærkeligt at få at vide, at en medarbejder som fru Lis Møller kun kan få lov til at arbejde i 26 timer. Man undrer sig også, når man læser i dagspressen, at Jette Sachs udtaler, at det da er dejligt at være ansat i en institution, der tager hensyn til ældre medarbejdere. Det er jo en uforkammethed i sig selv, men hvem er det dejligt for? Er det dejligt for licensbetalerne?

Ministeren vil jo ikke være med til at give Danmarks Radio fri, så vi får reklamefinansieret radio og fjernsyn. Det var jo det, vi burde have, men det vil ministeren og ministerens parti jo ikke. Vi har en generaldirektør, vi har en ledelse, som, på trods af at man ansætter flere folk, på trods af kortere sendetid . . .

Formanden:

Taletiden er slut.

Poulsgaard (FP):

Ja, så må jeg komme tilbage i næste omgang.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg skal blot kort gentage, hvad jeg sagde til hr. Poulsgaard i forrige spørgetid, at meddelelserne om forhøjelse af licenser og nedsettelse af sendetid i TV er genstand for drøftelser i radiatorrådet i forbindelse med Danmarks Radios budget for 1981, og så længe dette budget ikke er færdigbehandlet i radiatorrådet og sendt til ministeriet, ønsker jeg ikke at udtale mig om det. Men jeg kan oplyse hr. Poulsgaard om, at spørgsmålet om licensforhøjelser ikke hører under det, som hr. Poulsgaard omtaler som Danmarks Radios såkaldte selvstyre. Licensforhøjelserne skal

[Ministeren for kulturelle anliggender]

ifølge radioloven godkendes af finansudvalget.

Poulsgaard (FP):

Det ved jeg udmærket godt at de skal. Kan man ikke få det bedste, må man tage det næstbedste, og det næstbedste må være, at det nu er folketinget og ikke bare finansudvalget, der får hånd i hanke med dette foretagende, når ministeren i hvert fald ikke vil. Vi kan simpelt hen ikke blive ved med at være vidne til det, der foregår, hvor man ansætter nye folk og laver licensforhøjelser og kortere sendetid, og der er ikke nogen fejl i ledelsen. Jeg vil vove at påstå, at der er store fejl i ledelsen. Jeg vil vove at påstå, at Bindsløv ikke er sin løn værd. Hvilket firma kune gøre det samme som Bindsløv, give ringe kvalitet og så få den øverste chef til at sige: ja men det er udmærket, mand. Det er klart, at når man går ind for politiske ud nævnelser i stedet for at tage efter dygtighed, vil man komme ud for den slags ting. Når vi er i den ulykkelige situation, at vi har fået indrettet os så fjollet, som vi har, var det, ministeren nu skulle have foretaget, de nødvendige lovændringer, så vi kunne få lidt hånd i hanke med det hele, men det vil ministeren ikke, og så må vi andre jo bare fortsat slås for vore ideer.

Formanden:

Det er vel ikke rimeligt uden nogen form for dokumentation at tale om politisk ud nævnelser af embedsmænd, der jo af gode grunde ikke kan forsvare sig herfra.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 730

7) Til *finansministeren* af:

Thorndahl (FP):

»Hvilke merudgifter vil det påføre skatteyderne at gennemføre den 100 pct.s taktregulering for de offentligt ansatte samt de øvrige lønforbedringer for denne gruppe, som det konservative folkepartis finanspolitiske ordfører, Palle Simonsen, har foreslået i AC-Debat, marts 1980?«

Skriftlig begrundelse

Det konservative folkeparti skifter som bekendt holdning afhængigt af omgivelserne på samme måde som en kamæleon. Når partiet fører sig frem i erhvervskredse, taler man i tide og utide om flere offentlige besparelser, mens partiet over for de offentligt ansatte argumenterer for flere offentlige merudgifter, fordi de offentligt ansatte efter de konservative opfattelse behandles så stedmoderligt.

For at få et mål for det konservative folkepartis særegne politiske moral vil det derfor være praktisk, at finansministeren angiver en størrelsesorden for de merudgifter, som vil være en konsekvens, hvis de forslag gennemføres, som det konservative folkepartis finanspolitiske ordfører, Palle Simonsen, foreslår i AC-Debat, marts 1980.

For det første ønsker Palle Simonsen en 100 pct.s taktregulering. For det andet ønsker Palle Simonsen en meget omfattende justering af de offentligt ansattes vilkår, bl. a. beskrevet på følgende måde:

»Det offentlige – samfundet – er normalt ikke så god en arbejdsgiver som arbejdsgiverne i den private sektor. Det skyldes, at den offentlige sektor er en stor og træg institution, og jeg tror, at personalet føler, at de ikke bliver belønnet for deres indsats. Lønnen og anerkendelsen af jobbet hænger vel sammen.«

Den ønskede konservative merbeskatning kunne passende sammenholdes med den meget betydelige generelle reallønstilbagegang, som regeringen netop har bebudet.

Thorndahl (FP):

Regeringen har som bekendt bebudet en meget mærkbar reduktion af befolkningens levestandard i form af en meget betydelig reallønstilbagegang i det kommende år, et resultat, der i øvrigt må siges at være en fuldkommen logisk konsekvens af den politik, der er blevet ført gennem 1970erne. Men det er givet, at den gennemsnitlige reallønstilbagegang vil blive endnu voldsommere for nogle familier, hvis der i øvrigt gennemføres egentlige reallønforbedringer for større grupper i samfundet.

En af de største samlede grupper er jo den offentlige sektor, og om de nuværende lønvilkår for den gruppe har det konservative folkepartis finanspolitiske ordfører, hr. Palle Simonsen, udtalt, at de er for ringe, at der

[Thorndahl]

bør rettes op på efterslæbsproblemet og real-lønsudhulingen, og at der skal gennemføres en 100 pct.s taktregulering. Udtalelserne er faldet i et interview i tidsskriftet AC-Debat, marts 1980.

Det er selvfølgelig politisk helt legitimt at ønske vilkårene meget væsentligt forbedret for de offentligt ansatte, men i en økonomisk krisetid er det selvfølgelig i endnu højere grad nødvendigt at få belyst de økonomiske konsekvenser heraf, og det er den ene hovedbegrundelse for mit spørgsmål.

Den anden hovedbegrundelse er, at det konservative folkeparti efter min bedste overbevisning gør sig skyldigt i et særdeles ubehageligt stemmefiskeri. Når de konservative fører sig frem over for erhvervslivets folk eksempelvis, skal de offentlige udgifter barberes stærkt og voldsomt ned, men når de konservative udtaler sig over for de offentligt ansatte og specielt de bedrestillede inden for denne gruppe, skal der i direkte modstrid med det, man har sagt i øvrigt, ske massive løn- og ansættelsesforbedringer i den offentlige sektor. En sådan fremgangsmåde bør man efter min mening ikke acceptere.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

På baggrund af den yderligere motivering, der blev givet her, kunne man jo godt få det indtryk, at det var et spørgsmål, der ønskedes stillet til det konservative folkeparti. Jeg vil gerne understrege først, at jeg svarer ikke på det konservative folkepartis vegne, jeg svarer på regeringens vegne.

Og jeg skal om spørgsmålet sige, at det jo er sådan, at langt de fleste af de offentligt ansatte to gange om året får udbetalt et tillæg, der svarer til 75 pct. af den stigning, der er konstateret på det private arbejdsmarked. Hvis dette taktreguleringstillæg sættes op, således at det svarer til hele stigningen for privat ansatte, vil det offentliges udgift til dette tillæg følgelig stige med en tredjedel.

Det tillæg, der kom til udbetaling den 1. april i år, koster godt og vel 1,6 mia kr. i årlig merudgift for hele den offentlige sektor. Ved en 100 pct.s taktregulering ville udgiften således have været omkring 2,2 mia kr. eller knap 600 mill. kr. mere end nu, og de tal, jeg nævner her, er selvfølgelig bruttobeløb; en del vender jo tilbage i form af skatter og af-

gifter, ligesom det er tilfældet for andre lønstigninger.

Når jeg har sagt dette, vil jeg godt føje til, at de 25 pct., der ikke automatisk udloddes, kaldes forhandlingsdelen; det betyder, at der kan optages forhandlinger om eventuelle lønforhøjelser på grundlag af denne fjerdedel, og det er sådan, at disse forhandlinger føres i forbindelse med aftaler og overenskomstfor-nyelser.

Thorndahl (FP):

Jeg vil gerne takke ministeren delvis for svaret. Nu talte ministeren for så vidt kun om taktreguleringen. Der lå i det oplæg og i de ønsker, som hr. Palle Simonsen fremsatte, betydelig mere vidtgående forbedringer for de offentligt ansattes vedkommende. Men med hensyn til det beløb, som ministeren i hvert fald her har oplyst, vil jeg da gerne bede ministeren om supplerende at oplyse, hvor stor en reallønstilbagegang i forhold til det gennemsnitstal, vi har hørt om for de kommende år, der vil være konsekvensen for de beskæftigede i den private sektor, hvis man imødekommer det konservative folkepartis krav fuldt ud.

Nu har ministeren i øvrigt forhandlet med det konservative folkeparti et stykke tid om de væsentlige økonomiske indgreb og ønsket om at få genskabt balancen i den danske økonomi, og jeg tillader mig derfor at gå ud fra, at ministeren har kendskab til det konservative folkepartis forslag om genskabt balance i dansk økonomi samt det hertil hørende katalog over forslag til ændringer af det offentliges udgifter. Nu har jeg studeret dette materiale meget grundigt, og det indeholder jo forslag, som i deres perspektiv rækker frem mod midten af 1980'erne. Jeg har specielt studeret kataloget over forslag om ændringer af det offentliges udgifter, som man jo må formode at hr. Palle Simonsen i det væsentlige har udformet, og jeg har ledt og ledt og ledt efter de forbedringer i de offentligt ansattes vilkår, som hr. Palle Simonsen og det konservative folkeparti i øvrigt går så stærkt ind for, men jeg har ikke kunnet finde dem. Derfor vil jeg godt yderligere spørge ministeren, om han har lagt mærke til eller set noget i kataloget, der kunne udlægges sådan, at de konservative reelt vil forbedre de offentligt ansattes vilkår.

Voigt (FP):

Vi undgår jo ikke i denne tid at diskutere de offentlige udgifter og hele den offentlige sektor meget, fordi det jo er dér, skoen trykker, og jeg lyttede meget til ministerens svar til hr. Thorndahl, men kunne egentlig ikke få særlig meget indhold ud af dette svar. Derfor vil jeg godt spørge ministeren, hvorledes ansættelsen af ca. 30.000 mennesker i den offentlige sektor pr. år har påvirket betalingsbalancen og bytteforholdet over for udlandet siden 1974.

Formanden:

Det sidste spørgsmål er ministeren under ingen omstændigheder forpligtet til at besvare, da det ligger uden for det spørgsmål, der er stillet af hr. Thorndahl.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg takker formanden for denne oplysning, og jeg ville også have sagt til hr. Voigt, at hvis der skulle være nogen som helst jordisk chance for at gøre sig nogle tanker omkring besvarelsen af dette spørgsmål, måtte det i hvert fald forudsætte, at jeg var bekendt med spørgsmålet i forvejen. Derfor skal jeg lade det ligge.

Så vil jeg godt sige til hr. Thorndahl, at det er nu lidt besværligt, hvis hr. Thorndahl vil føre samtale med det konservative folkeparti, at det skal foregå via et spørgsmål til finansministeren her på folketingets talerstol. Det ville, synes jeg, være mere hensigtsmæssigt, hvis hr. Thorndahl kontaktede det konservative folkeparti og dér fik at vide, hvilke overvejelser man gjorde sig omkring bestemte spørgsmål.

Jeg har ikke gjort mig den ulejlighed på baggrund af et interview, som AC-Debat har haft med hr. Palle Simonsen, at give mig til at lave beregninger af, hvad man kunne udlede direkte af interviewet, og jeg har langt mindre henvendt mig til hr. Palle Simonsen for at få uddybet, hvad en detaljeret gennemgang af interviewet kunne føre til af yderligere overvejelser om lønstigninger i den offentlige sektor. Jeg er derfor nødt til at sige, at det, jeg har mulighed for at sige her, er, at det er klart, at hvis man forhøjer lønningerne til de offentligt ansatte og der er det samme antal offentligt ansatte som nu, betyder det, at der skal et større beløb ind til at dække

denne udgift. Det vil sige, at hvis man har en stærkere lønudvikling her end i det øvrige samfund, vil det betyde et stigende skatte tryk. Men jeg kan også tilføje, at det i hvert fald ikke er en stærkere stigning, men det modsatte, vi har oplevet i den offentlige sektor i den seneste tid.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

For en ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at den omstændighed, at hr. Voigt som sit spørgsmål stillede et af de spørgsmål, der blev afvist besvarelse af ved mødets begyndelse, selvfølgelig vil sætte ekstra fart på overvejelserne om en ændring af forretningsordenens bestemmelser om spørgertiden.

Spm. nr. 734

8) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Alfred Hansen (DR):

»Vil ministeren i denne folketingssamling tage initiativ til at lægge en vejafgift på al udenlandsk tung trafik i Danmark, og hvor meget mener ministeren provenuet kan udgøre, hvis afgiften skal svare til de udgifter, danske busser og lastvogne er pålagt ved kørsel i udlandet?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren har tidligere foreslået en sådan afgift uden dog at få støtte fra socialdemokratiet. Imidlertid har statsministeren nu tilkendegivet, at et sådant initiativ bør tages. En sådan vejafgift bør tage udgangspunkt i det sunde forretningsmæssige grundsynspunkt, at de, der er med til at påføre danske veje slitage, naturligvis også skal være med til at betale de faktiske udgifter i forbindelse med vedligeholdelsen af danske vejanlæg.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

I anledning af det af hr. Alfred Hansen stillede spørgsmål skal jeg oplyse, at regeringen ingen aktuelle planer har om at lægge en vejafgift på udenlandsk tung trafik i Danmark. Hvorvidt der senere kan blive tale om en sådan afgift, kan jeg ikke sige noget om i

[Ministeren for offentlige arbejder]

dag. Ønsket om en afgift på tunge udenlandske køretøjer har gentagne gange været ført frem i de senere år. Jeg skal villigt indrømme, at det umiddelbart må forekomme de fleste at være en tiltalende tanke, at der kunne tilføres statskassen øgede indtægter, oven i købet i udenlandsk valuta. Der er imidlertid en række forhold, som vi under fornyede overvejelser nødvendigvis må tage i betragtning.

Hr. Alfred Hansen synes i sit spørgsmål at tænke på en afgift, der alene skal ramme den udenlandske tunge trafik i Danmark. Jeg vil gerne slå fast, at en sådan afgift kan vi ikke indføre, den ville være i strid med internationale forpligtelser, herunder 3 ECE-konventioner, som Danmark tiltrådte i midten af 1960'erne. Retstilstanden er derfor den, at vi ikke kan indføre afgifter, der diskriminerer mod udenlandske køretøjer. Det vil sige, at der på afgiftsområdet skal gælde ensartede regler for udenlandske og indenlandske køretøjer. De udenlandske afgifter, hr. Alfred Hansen henviser til, er da også af denne art.

Som bekendt betaler danske lastvogne og busser vægt- og udligningsafgift for kørsel her i landet. For så vidt angår udligningsafgiften er der hjemmel til også at opkræve den af udenlandske køretøjer, men hjemmelen er ikke hidtil benyttet, og det er simpelt hen, fordi der ikke er nogen gevinst at hente herved. Efter foretagne beregninger vil det bruttobeløb, staten får ind ved at opkræve afgiften af udenlandske køretøjer, blive af en størrelsesorden på 6-8 mill. kr. på årsbasis. Imidlertid vil vi ikke kunne opkræve det fulde afgiftsbeløb af køretøjer fra EF-landene, der opkræver dieselolieafgifter.

Alfred Hansen (DR):

Den 10. august 1977 stillede jeg det spørgsmål til den daværende trafikminister, om ministeren ville tage initiativ til at pålægge al udenlandsk tung trafik en afgift ved kørsel i Danmark. Jeg mener fortsat, at det ud fra et sundt forretningsmæssigt synspunkt må være rigtigt, at de, der er med til at påføre danske landeveje slitage, også er med til at betale det, det rent faktisk koster at reparere disse veje og yderligere at udbygge det danske vejnet.

Det var derfor med stor tilfredshed, jeg sidste tirsdag, den 22. april, i Radioavisen

kunne høre, at statsministeren aftenen før, nemlig den 21. april, på et møde i Sønderjylland havde slået til lyd for, at Danmark nu burde tage et initiativ, som bevirkede, at udenlandsk trafik kom til at betale vejafgift til det danske samfund i forhold til den slitage, den rent faktisk påfører de danske veje.

Det var som en naturlig konsekvens af denne glædelige meddelelse, jeg stillede et spørgsmål til ministeren, som han nu har besvaret. Jeg takker for besvarelsen, hr. minister, men jeg takker ikke for selve indholdet, sådan at forstå, at jeg er skuffet over, at ministeren ikke er enig med statsministeren i, at vi nu må tage fat på dette problem – det er i fri erindring noget nær det, statsministeren sagde, at dette var et problem, vi må tage fat på.

Jeg kan nu forstå, at regeringen ikke har øjeblikkelige planer om dette under henvisning til, at det ikke kan lade sig gøre, og at det ikke giver nok. Jeg mener, det er en unfair konkurrence, danske vognmænd udsættes for ved kørsel i udlandet . . .

Formanden:

Taletiden er udløbet.

Alfred Hansen (DR):

. . . sammenholdt med det forhold, at man i Danmark ikke skal betale, og jeg vil gerne spørge: hvad er det rent faktisk for hindringer, som gør, at vi ikke kan sidestille os med andre EF-lande?

Dohrmann (FP):

Det er da sikkert helt rigtigt, når ministeren svarer, at vi ikke i Danmark kan indføre en ordning, som diskriminerer udlændinge. Det, man så godt kan forbavses over, er, at Danmark har indgået nogle aftaler, som bevirker, at danskerne gerne må diskrimineres i udlandet, og det bliver de jo for øjeblikket. Men jeg vil godt spørge ministeren, om man f. eks. ikke kunne indføre en ordning med et traffikkort, der kunne gælde for en måned ad gangen, for køretøjer over 3.500 kg – og dette skulle selvfølgelig gælde for både danske og udenlandske køretøjer. Danskerne skulle så tilsvarende have et nedslag i vægtafgiften. Nu nævnte ministeren lige den administration, der ville blive tale om, hvis man f. eks. skulle opkræve en vejafgift, og her forestille-

[Dohrmann]

de ministeren sig jo nok, at man skulle stå ved bommen og passe på, at folk ikke kørte uden at have betalt for det, men der må absolut kunne gennemføres en ordning, således at danskere ligestilles med udlændinge. Jeg ved ikke, om det er den rigtige idé, jeg har her, at det skal være et månedskort; det er muligt, at det kun skal være et ugekort, for ikke at komme for højt op rent prismæssigt.

Jeg mener absolut efter de udtalelser, hr. Alfred Hansen ganske korrekt refererede at statsministeren var kommet med nede i, jeg tror, det var Augustenborg, at det ikke er noget, man sådan uden videre kan blive ved med at skyde ind under bordet.

Der er før blevet svaret på den måde, at sådan noget kunne vi ikke gennemføre, fordi vi var trådt ind i EF. Nu viser det sig desværre, at de andre medlemslande, der har en sådan ordning, forhøjer afgiften den ene gang efter den anden, og det er da absolut at diskriminere. Jeg vil gerne have, at ministeren sætter sit ministerium i gang med at foretage nogle beregninger over, hvordan det kan gennemføres.

Knud Lind (FP):

Jeg skal sige, at jeg har spurgt ministeren om det samme. Jeg har dog valgt den skriftlige fremgangsmåde, og jeg håber da, at jeg snart kan få svar på det.

Jeg vil i den forbindelse spørge ministeren, om han ikke mener, at man kan optage forhandlinger med de lande, der har en vejafgift. Jeg har hørt, at danskerne f. eks. betaler 250 kr. i afgift for at køre fra Svinesund til Oslo.

Jeg vil også gerne spørge, om man, hvis man endelig ville ramme dem, som ikke ønsker forhandlinger med Danmark, eventuelt kunne lægge vægtafgiften over på brændstoffprisen; så kunne man få fat i nogle af dem, som kører igennem Danmark.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Når hr. Alfred Hansen tilkendegiver, at jeg ikke er enig med statsministeren, vil jeg gerne i den anledning oplyse, at jeg er tilbøjelig til at tro, at de, der har overværet statsministerens møde i Sønderjylland forleden, hvor statsministeren omtalte dette spørgsmål,

ikke finder, at der er uenighed mellem statsministeren og mig.

Hr. Alfred Hansen stiller mig samtidig det spørgsmål, hvorfor vi ikke kan sidestilles med andre EF-lande. Med baggrund i dette spørgsmål må jeg tilkendegive med henvisning til vort eget afgiftssystem, at der her er tale om en sidestilling. Men spørgsmålet må jo ses i lyset af det afgiftssystem, vi har. Mit første svar har sin baggrund i den udligningsafgift, som jeg også nærmere omtalte.

Når hr. Alfred Hansen og for den sags skyld også hr. Dohrmann efterlyser forslag til andre afgiftsformer – jeg måtte forstå hr. Dohrmann og hr. Alfred Hansen sådan, at det var det, de ønskede – så ville det være rart samtidig at blive gjort bekendt med, hvilken ny afgiftsform de dermed har i tanke.

Alfred Hansen (DR):

Ministeren sagde i sit første svar, at det jeg ønsker, er en afgift, som alene rammer den udenlandske trafik i Danmark, og det er korrekt, for jeg må konstatere, at den danske trafik, altså danske bilers kørsel i Danmark, i allerhøjeste grad i forvejen er ramt af afgifter: vægtafgift, benzinafgift osv., så jeg mener, at de danske bilister i stor udstrækning betaler mere, end der rent faktisk går til reparation af de veje, de kører på.

Med hensyn til, hvilken afgiftsform man kunne foreslå, skal jeg sige til ministeren, at jeg kan henvise til, hvad man gør i andre lande; jeg skal ikke her kunne afgøre hvilken art. Jeg mener bare, det er et problem, der må tages fat på, og statsministeren har for en uges tid siden gjort rede for, at det også var hans opfattelse.

Man har i Belgien, England, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Jugoslavien, Polen, Portugal og mange flere lande en dieselolieafgift. Hvad er ministerens kommentar til det? Er det i strid med gældende lov? Endvidere opkræves der en kilometerafgift i Norge og Sverige. Vil noget sådant kunne indføres her? Endelig kan jeg oplyse, at der ud over disse dieselolie- og kilometerafgifter opkræves afgifter ved international lastvognskørsel i de europæiske lande, jeg nævner nu: Finland, Frankrig, Grækenland, Italien, Jugoslavien, Polen, Spanien, Tjekkoslaviet, Tyrkiet, Ungarn og Østrig.

[Alfred Hansen]

Det sker på forskellig vis efter forskellige sats, men de har alle det til fælles, at de skal dække nogle af de udgifter, som disse nationer har i forbindelse med den udenlandske kørsel.

Jeg finder det særdeles rimeligt, at der bliver taget initiativ til noget sådant fra den danske regerings side, når man nu er ude at lede med lys og lygte efter afgifter, og her var der oven i købet en retfærdig afgift. Jeg skal derfor bebude, at hvis ikke regeringen kommer på andre tanker, og hvis ikke statsministeren vil prøve at realisere det, som han rent faktisk gav udtryk for for en uge siden, så vil vi fra retsforbundets side tage initiativ til at fremsætte forslag om noget sådant.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Når hr. Alfred Hansen nu peger på en eventuel kilometerafgift og i den forbindelse bl.a. peger på Sverige, skal jeg gerne tilkendegive, at ud fra trafikpolitiske hensyn kan der måske være et og andet, der taler for, at der burde indføres en kilometerafgift for dieseldrevne lastvogne og busser. Stærkere tør jeg ikke sige det i dag. Når jeg ikke tør sige det stærkere i dag, er det bl.a. med baggrund i, at vi jo er vidende om, at man i Sverige, hvor man har haft en sådan kilometerafgift siden 1974, i øjeblikket er inde i visse overvejelser med hensyn til, om denne kilometerafgift bør ændres. Jeg har forstået det sådan – om det er et rigtigt indtryk, tør jeg ikke sige – at kilometerafgiften ikke har virket så tilfredsstillende i Sverige, som jeg forstod at hr. Alfred Hansen gik ud fra det har været tilfældet.

Dernæst må jeg med baggrund i hr. Alfred Hansens seneste spørgsmål sige, at de internationale aftaler selvfølgelig ikke hindrer os i at opkræve udligningsafgift af danske lastvogne. Dog skal vore tosidige aftaler med en række lande, bl.a. Belgien, Holland, Frankrig, Sovjetunionen, Ungarn, Bulgarien, Spanien, Østtyskland, Grækenland og Portugal, genforhandles, idet der med disse lande er aftalt total afgiftsfrihed. Hvis vi over for disse lande skal til at opkræve udligningsafgift, vil danske vognmænd i de fleste af de nævnte lande også blive afkrævet en afgift. Hvor meget dette kommer til at koste Danmark i valuta, er meget vanskeligt at beregne, men

det er mit indtryk, at det ikke er et helt ubetydeligt beløb.

Med hensyn til de øvrige EF-medlemslande må man tage i betragtning, at vi ikke vil kunne opkræve udligningsafgiften fuldt ud af disse landes køretøjer. Ved opkrævning af udligningsafgift over for disse lande må der modregnes for den fordel, danske vognmænd har ved afgiftsfrit at kunne medtage 50 l diesellole ved indkørslen til et EF-land.

Det er oplysninger, som man er nødsaget til at notere sig ved en vurdering af det spørgsmål, som hr. Alfred Hansen har rejst her i dag, og som andre af tingets medlemmer samtidig har gjort bemærkninger til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 746

9) Til *justitsministeren* af:

Grethe Fenger Møller (KF):

»Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang ofre for voldtægtsforbrydelser kan opnå støtte fra en advokat, samt hvorvidt en anmodning om beskikkelse af advokat altid kan nægtes?«

Skriftlig begrundelse

I voldtægtssager har nogle af retterne foretaget beskikkelse af advokat til støtte for kvinder, der har været udsat for voldtægt. Det fremgår imidlertid af en sag, der for nylig har været behandlet ved Frederiksberg ret, at en sådan beskikkelse er blevet nægtet. Derfor ønskes det oplyst, hvilke rettigheder de kvinder har, som bliver udsat for en af de groveste forbrydelser, og om justitsministeren forventer, at alle kvinder, der i fremtiden udsættes for voldtægt, vil kunne opnå advokatstøtte.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg kan hertil svare, at der i den gældende retsplejelov ikke findes nogen særlig bestemmelse om beskikkelse af advokat for den forurettede i voldtægtssager. Derimod findes der en almindelig regel i retsplejelovens § 995a om alle straffesager. Efter denne bestemmelse kan retten beskikke en advokat for den forurettede, når det skønnes nødvendigt, at han har advokatbistand ved opgørelsen af erstatningskravet, og han opfylder den

[Justitsministeren]

i § 330, stk. 1, nr. 2, nævnte betingelse, dvs. opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces.

Det fremgår af det, der her er sagt, at den forurettede efter de gældende regler aldrig har noget krav på at få en advokat beskikket. Efter § 995a kan der beskikkes advokatbistand, når det findes nødvendigt ved opgørelsen af erstatningskravet. Om der beskikkes en sådan bistand, afhænger imidlertid foruden af de økonomiske betingelser af rettens skøn i det konkrete tilfælde.

Som spørgeren ved, er det min opfattelse, at reglerne i § 995a giver alt for snævre muligheder for at beskikke den forurettede en advokat, når det drejer sig om voldtægtssager. Jeg har derfor fremsat forslag om en ændring af retsplejeloven, som vil betyde en meget væsentlig udvidelse af adgangen til advokatbeskikkelse for den forurettede i voldtægtssager. Forslaget behandles for tiden i retsudvalget, og jeg kan oplyse, at jeg er ved at udarbejde et ændringsforslag til lovforslaget, som vil betyde en yderligere styrkelse af den forurettedes stilling. Vedtages ændringsforslaget, vil det betyde, at den forurettede i voldtægtssager for fremtiden vil have et ubetinget krav på at få beskikket advokatbistand.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, som jeg opfatter som meget positivt.

Der er ingen tvivl om, at det i voldtægtssager er meget vigtigt for den kvinde, der har været udsat for voldtægt, at hun har mulighed for at få hjælp og støtte og råd fra en advokat og muligvis også fra andre, fordi hun efter en voldtægtssituation befinder sig i en psykisk krise, hvor det er væsentligt, at hun bliver hjulpet og ikke rent faktisk bliver betragtet som offer i sagen, men simpelt hen får den hjælp, hun skal have.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at man får ordnet disse forhold. Vi ved jo, at der i praksis i dag, sådan har jeg forstået det, er en del retter, der allerede benytter denne bestemmelse i retsplejeloven til at beskikke advokat for kvinder, men jeg synes, det er utilfredsstillende, at der er andre retter, som altså ikke gør det. Ministeren har oplyst, at det beror på rettens skøn, plus at der skal være opfyldt nogle økonomiske betingelser, og jeg

vil meget håbe, at der hurtigst muligt bliver skabt mulighed for at få gennemført det forslag, der i øjeblikket er til behandling i retsudvalget. Jeg håber, at der kan opnås enighed herom.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ændringsforslag til hans oprindelige forslag, som han har bebudet, går så vidt, at man siger, at det ikke alene er i en voldtægtssag, kvinder har brug for at få beskikket advokat, men at der også i sager, som man typisk benævner som hustruvold – det kan også være almindelig samlivsvold – kan være et tilsvarende behov for, at den kvinde, der har været udsat for vold, og som også befinder sig i en psykisk krise, får den fornødne hjælp. Vi har fra dagspressen, synes jeg, hørt om alt for mange sager af denne slags. Vi hører om sager, hvor kvinden ikke tør anmelde det, og det kan nok skyldes mange forskellige ting, som vi måske ikke kan klare ad lovgivningsvejen. Jeg tror, at hvis der skabes mulighed for, at kvinder får hjælp, også når de er udsat for vold, så vil vi komme et skridt videre. Jeg vil derfor spørge, om ministeren vil være indstillet på at komme med et sådant ændringsforslag til sit oprindelige forslag.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, om den nye lovgivning ikke vil medføre, at der kan ske en forsinkelse i den altafgørende opklaringsfase, såfremt anmelderen ikke ønsker at udtale sig, før en advokat er kommet til stede. Ordningen er måske udmærket i København, men i en provinsby kan der godt gå et stykke tid, inden advokaten når frem til politistationen, og de første minutter og timer er jo ret vigtige i opklaringsarbejdet.

Må jeg i tilslutning til det spørge, om politiet har haft nogen kommentarer til netop det opklaringsmæssige kontra det at få beskikket advokat og nægte at udtale sig.

Formanden:

Spørgsmålet ligger jo på kanten af det spørgsmål, der er stillet, så det er justitsministerens afgørelse, om han vil svare.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Da det ligger sådan, at lovforslaget er til behandling i retsudvalget, der stiller spørgsmål til ministeren – og så vidt jeg erindrer, er

[Justitsministeren]

hr. Knud Lind medlem af retsudvalget – er det nok rigtigst, at hvis der skal stilles spørgsmål i forbindelse med det forslag, der er til behandling i øjeblikket i udvalget, så bliver de stillet dér og ikke i folketingets spørgetid.

Jeg kan sige til fru Grethe Fenger Møller, at det ændringsforslag, jeg har bebudet, og som retsudvalget ved kommer, alene går ud på at gøre det til en ubetinget ret for dem, lovforslaget omfatter, nemlig kvinder, der har været genstand for en voldtægtsforbrydelse. Og så vil jeg gerne gentage, at § 995a går ud på at yde advokatbistand i forbindelse med opgørelse af erstatning, og derfor er det nok ikke en paragraf, der kan bruges til at åbne adgang til i al almindelighed at beskikke advokatbistand til forskellige grupper af forurettede personer. Der skal en konkret lovgivning til, og det er den, der er på vej igennem folketinget.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg synes, det er positivt, at der kommer et forslag fra ministeren, der siger, at det skal være en ubetinget ret for voldtagne kvinder at kunne få beskikket en advokat. Jeg vil godt spørge ministeren, om han, hvis ikke han kan gøre det i forbindelse med det forslag, der i øjeblikket er til behandling i retsudvalget, så vil komme med et selvstændigt forslag, som beskytter de kvinder, der har været udsat for vold, og som giver dem samme ret til at få beskikket en advokat. Jeg mener, at de psykiske problemer, kvinder oplever i forbindelse med voldtægt, oplever de også i forbindelse med en sag, hvor de har haft en ægtefælle eller en samlever, der har gennembanket dem igennem længere tid.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg har i forbindelse med lovforslagets behandling i retsudvalget givet udtryk for den opfattelse, at det rigtigste nok ville være, at man først gjorde et forsøg i forbindelse med bistand til forurettede personer, i dette tilfælde kvinder, der har været udsat for en voldtægtsforbrydelse, inden man udvidede den særlige og helt nye form for speciel bistand til forurettede til andre grupper af forurettede.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 771

10) Til *arbejdsministeren* af:

Bolvig (RV):

»Er ministeren bekendt med arbejdstilsynets udkast til bekendtgørelse om kloakarbejde m.v., som vil medføre udgifter på ca. 12 mia kr. (forsigtigt skøn), og som forlanges gennemført i løbet af en 2-årig periode?«

Skriftlig begrundelse

Ved skrivelse af 24. januar har arbejdstilsynet fremsendt et udkast til en bekendtgørelse om kloakarbejde m.v., som på afgørende punkter afviger fra et tidligere forslag til indretning af brønde, bygningsværker, kloaker, renseanlæg og pumpestationer.

I dette forslag var der foretaget en sondring mellem nye og ældre anlæg, således at ældre anlæg kun skulle ombygges ved væsentlige ændringer.

Hvis omtalte nye udkast gennemføres, skal stort set alle brønde og bygningsværker udskiftes eller ombygges, hvilket vil koste mindst 12 mia kr.

Ifølge udkastet skal ændring af bestående anlæg gennemføres inden for 2 år, hvilket vil være umuligt alene af den grund, at det nødvendige materiale ikke kan skaffes.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Hr. Bolvig spørger mig, om jeg er bekendt med arbejdstilsynets udkast til bekendtgørelse om kloakarbejde m.v., og jeg kan sige til hr. Bolvig, at jeg er bekendt med arbejdstilsynets udkast, og jeg er også vidende om, at dette udkast til bekendtgørelse om kloakarbejde har været behandlet i arbejdsmiljørådets møde den 12. marts i år. På dette møde var der enighed om, at man skulle arbejde videre med bekendtgørelsesudkastet, specielt med henblik på at formulere nogle rimelige ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser, således at bekendtgørelsens bygningsmæssige krav umiddelbart kun kommer til at gælde ved anlæg af nye kloakbrønde, hvor de nye krav ikke vil medføre nogen væsentlig merudgift.

Jeg kan derfor berolige hr. Bolvig med at sige, at der ikke er tanker om, at vi skal grave samtlige danske kloaker op og ændre dem, men der bliver gennemført nogle helt nødvendige forbedringer af vilkårene for klo-

[Arbejdsministeren]

akarbejderne i forbindelse med nye brønde og i visse tilfælde også i forbindelse med ombygning af eksisterende kloakker og kloakbrønde.

Bolvig (RV):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg var sådan set heller ikke i tvivl om, at når ministeren blev gjort bekendt med forslaget til bekendtgørelse, så ville han øjeblikkeligt foranledige, at det første udkast blev trukket tilbage, for jeg er da også klar over, at ministeren ikke mener, at samfundet har råd til at bruge mellem 20 og 30 mia kr. til en sådan ændring, et beløb, der er vurderet af Stadsingeniørforeningen.

Men det rejser alligevel det spørgsmål, hvor megen mental kraft der på offentlige kontorer ofres på at udarbejde ofte urealistiske cirkulærer. Selvfølgelig er det en god idé, at vi får et sådant cirkulære, når det kommer til at gælde ved nyanlæg og, kunne jeg føje til – og jeg er sikker på, at jeg her er enig med ministeren – ved større ombygninger af eksisterende kloakker. Vi må finde frem til en eller anden form for kontrol med hensyn til de cirkulærer, som er et resultat af de bemyndigelser, vi giver vekslende ministre, for det er ikke alle, man kan være sikker på vil have samme kontrol med disse cirkulærer, som ministeren nu her har dokumenteret at han har haft.

Dermed har ministeren også demteret en formodning, man kunne have om, at når et sådant cirkulære kunne foreligge med en udgift på 20–30 mia kr., så havde det været sådan et led i den storpolitiske situation, hvor ministeren over for VK kunne sige: nu sparer vi yderligere 20–30 mia kr., og dermed ville man jo være kommet selv venstres og konservatives vildeste ønsker i møde. Men når det ikke har været tilfældet, så er det sikkert ud fra den realistiske betragtning, at var ministeren kommet med yderligere 30 mia kr. i besparelse, så havde VK vel forlangt 40 eller 50 mia kr.

Knud Lind (FP):

Jeg skal kort spørge ministeren: mener ministeren ikke, at spørgsmålet bærer præg af, at hr. Bolvig er en ivrig læser af B.T.?

Formanden:

Jeg synes ikke, vi trænger til at få trukket spørgetidens niveau ned. Hvis der er nogen, der vil hjælpe til med at få det hævet, så er det meget velkomne.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Så må man håbe, at det også kommer til at gælde svartiden.

Jeg skal sige til hr. Bolvig, at jeg er ...

Formanden:

Man skal jo ikke stille krav, man ikke forventer opfyldt.

Arbejdsministeren har stadig ordet.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Nej, men man har jo lov til at håbe.

Jeg skal sige til hr. Bolvig, at jeg er enig med hr. Bolvig i, at man, når man udarbejder den slags cirkulærer, altid bør tage sigte på overgangsordninger, der gør, at de økonomiske byrder i forbindelse med gennemførelsen af helt rimelige krav bliver overkommelige. Derfor har vi også inden for arbejdsmiljøområdet et særligt apparat til at vurdere og gennemføre diskussionen af de cirkulærer, der gives i henhold til de bemyndigelser, der er nedfældet i arbejdsmiljøloven. Arbejdsmarkedets parter er inddraget på alle niveauer af udformningen af reglerne, og arbejdsmiljørådet er det overordnede organ, hvor arbejdsmarkedets parter rådgiver den til enhver tid værende arbejdsminister om problemerne. Jeg tror, at netop inden for arbejdsmiljøområdet har vi styr på det, fordi der sidder to parter, der har en interesse i at få et så varieret og så alsidigt beslutningsgrundlag frem som overhovedet muligt.

Må jeg til hr. Knud Linds sidespørgsmål kun gøre den ene bemærkning, at jeg håber, at dagspressen vil bruge lige så megen spalteplass til at give den reelle forklaring om disse forhold, som man har brugt på at give den fejlagtige fremstilling af disse forhold. Der er ikke tale om, at der skal bruges 20 eller 30 mia kr. på nye kloakker, som aviserne har skrevet. Der er tale om nogle fornuftige krav til nye kloakker og i forbindelse med ombygninger. Jeg kan altså bekræfte det, hr. Bolvig sagde før. Vi forventer altså meget af dagspressen i retning af at give en sandfærdig information til borgerne om dette spørgsmål.

Bolvig (RV):

Når ministeren retter et sådant angreb på dagspressen, vil jeg tillade mig at spørge ministeren: er det ikke korrekt, at der lå et cirkulære udformet, hvor der ikke var taget hensyn til overgangsregler og -bestemmelser? Hvis man havde fulgt det første udkast fuldstændigt, så ville det have bevirket, at man inden for to år skulle have ændret alle eksisterende kloakker, og det havde i hvert tilfælde kostet formidable beløb. Stadsingeniørforeningen har regnet det ud til 20–30 mia kr., og den har dog en vis ekspertise. Man kan også undre sig over, at Stadsingeniørforeningen var med til at udarbejde det første cirkulære i 1974, men ikke har været med ved forberedelsen af det nye cirkulære.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg skal sige til hr. Bolvigs spørgsmål vedrørende dagspressen, at jeg ikke har rettet nogen form for angreb på dagspressen. Jeg har alene sagt, at jeg håber, nu hvor den samlede historie er kommet frem, at den vil få en lige så fyldig omtale. Jeg kan være enig med hr. Bolvig i, at et udkast af denne art allerede fra starten burde have indeholdt den helt nødvendige overgangsordning. På den baggrund er der overhovedet ingen grund til at rette nogen kritik mod dagspressen, forudsat at man nu, da sagens rette sammenhæng er blevet belyst og oplyst, giver de korrigerende oplysninger.

Formanden:

Jeg mener ikke, det kan være i strid med forretningsordenen at opfordre folk til at tale sandhed.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 773**11) Til industriministeren af:****Poulsgaard (FP):**

»Finder ministeren, at det er at hjælpe erhvervslivet, at monopoltilsynet sender et spørgeskema ud til mindre virksomheder, f. eks. Torpmagle Savværk i Hundested, som virksomhedens revisor vil have 5.000 kr. for at besvare for virksomheden, og vil ministeren i benægtende fald drage omsorg for, at lignende skrivelser undgås i fremtiden?«

Skriftlig begrundelse

Som begrundelse for spørgsmålet henvises til spørgeskemaet, som virksomheden Torpmagle Savværk har fået fra monopoltilsynet, samt den skrivelse, man har fået, da man ikke svarede.

Hvis ikke ministeren ud fra disse papirer kan se det fuldstændig barokke i mængden af og indholdet i spørgsmålene, så lades al sund fornuft ude. Det kan ikke være en virksomheds opgave at regne omtrentlig spildprocent ud eller regne ud, hvilken andel af virksomhedens omsætning salg af uspecifice-rede længder opskåret af eget råtræ udgjorde i sidste regnskabsår, og hvilken andel af omsætningen salg af spildprodukter udgjorde, eller hvor stort et antal direkte arbejdstimer der medgik til produktionen i sidste regnskabsår, eller hvor stor en del af omsætningen der blev omsat inden for et område på 0–15 km inden for landsdelen og inden for landets grænser.

Man kunne blive ved med at nævne urimelige spørgsmål, som ingen med sin fornuft i behold kunne svare på. Skemaet vil blive udfyldt ved simpelt gætterier for at få det overstået i en fart, og da det vil være gætterier, vil værdien af en sådan undersøgelse blive lig nul, hvorfor det er spørgerens håb, at ministeren vil tage afstand fra, at monopoltilsynet sidder og udformer sådanne spørgeskemaer for at genere det i forvejen hårdt trængte erhvervsliv.

Industriministeren (Erling Jensen):

Lad mig først understrege, at jeg ikke har nogen mulighed for at instruere monopoltilsynet om, hvorledes det skal tilrettelægge sin virksomhed for at opfylde de opgaver, det er pålagt tilsynet at varetage efter monopol- og prislovgivningen. Som hr. Poulsgaard efter sit grundige studium af denne lovgivning utvivlsomt ved, er administrationen henlagt til et kollegialt organ, monopolrådet, der er sammensat med en bred repræsentation for de berørte virksomheder og interesser samt med repræsentation for juridisk og økonomisk sagkundskab og i øvrigt med ankelighed til monopolankenævnet.

For at monopoltilsynet kan udføre de opgaver, som i monopol- og prislovgivningen er pålagt det, nemlig at følge udviklingen i konkurrenceforholdene, herunder udviklin-

[Industriministeren]

gen i priser og avancer, er det selvsagt nødvendigt for tilsynet at indhente oplysninger om regnskabs- og omkostningsforhold i de forskellige brancher.

Monopoltilsynet har i det foreliggende tilfælde om savværkernes forhold over for mig oplyst, at det i overensstemmelse med praksis er tilstræbt, at de stillede spørgsmål typisk skal kunne besvares ud fra oplysninger, der i forvejen vil fremgå af savværkernes kalkulationsmateriale. Tilsynet er dog opmærksomt på, at mindre virksomheder ikke har samme behov for detaljeret kalkulationsmateriale som de større og derfor kan finde det vanskeligt at besvare alle de stillede spørgsmål. I sådanne tilfælde er tilsynet imidlertid indstillet på at acceptere, at savværkerne ud fra skønsmæssige angivelser søger at besvare de stillede spørgsmål.

Tilsynet har endelig oplyst, at det i spørgsmålet omhandlede savværk i Hundested nu har indsendt det udbedte regnskabsmateriale og har tilføjet, at det ikke, således som dets administration arbejder, ser sig i stand til at besvare spørgeskemaet uden en uforholdsmæssig arbejdsindsats. Tilsynet har herefter i det konkrete tilfælde taget dette til efterretning. Tilsynet har i øvrigt oplyst, at udkast til sådanne spørgeskemaer i almindelighed forelægges branchens organisationer til udtalelse, og at dette også er sket i dette tilfælde.

Lad mig til slut gentage, at jeg ikke har hjemmel til at gribe ind i monopoltilsynets administration af monopol- og prisloven, og at jeg har tillid til, at tilsynet i sin administration af lovgivningen er fuldt opmærksomt på, at erhvervslivet ikke besværes med unødvendige spørgeskemaer.

Poulsgaard (FP):

For en gangs skyld får man anledning til at sige tak til industriministeren. Det glæder mig, at den omtalte virksomhed i Hundested bliver fri for det besvær. Det ville have kostet denne virksomhed 5.000 kr. at besvare spørgsmålene. Jeg skal ikke trætte tinget med at læse alle disse spørgsmål op, som det er fuldstændig umuligt for en lille virksomhed at besvare, og som sagt ville det koste 5.000 kr., hvis det skulle gøres af en revisor.

Jeg er da også glad for den oplysning, der kommer her, at man ligesom vil lade det gå over brancherne, så man ikke vil besvære de

små virksomheder fremover. Det kan jeg da også kun sige tak for.

Men jeg kan ikke rigtig takke, når ministeren siger, at han ingen mulighed har for at instruere monopoltilsynet. Ja vel, det er noget, vi kan bestemme herinde, for en lovændring kunne måske blive påkrævet, hvis et sådant spørgeskema, som her er sendt ud, men som nu altså er trukket tilbage, skulle danne skole. Man kan somme tider undre sig lidt over, at på Nørrebro går de på barrikaderne for en byggelejeplads, mens et helt erhverv finder sig i dette tyranni fra monopoltilsynets side. I dette specielle tilfælde siger jeg tak for, at sagen fik en positiv løsning.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg forstår såmænd da godt, at hr. Poulsgaard fandt det nødvendigt at bevæge sig langt omkring for at kunne gå på talerstolen. Hvad optøjer på Nørrebro har at gøre med denne konkrete sag, har jeg lidt svært ved at se.

Jeg forstår på hr. Poulsgaard, at han er fuldt tilfreds med den orientering, han har fået, bortset fra at han mener, at folketingset skal detaillovgive om udsendelse af spørgeskemaer. Hvis det er tilfældet, så må hr. Poulsgaard fremsætte et lovforslag herom. Det har hidtil været opfattelsen hos det alt-overvejende flertal i folketingset, at man er overordentlig godt tjent med den opbygning, man har givet monopoltilsynet med dets monopolråd.

Poulsgaard (FP):

Ja, det har man for sin gode vilje! Jeg synes faktisk ikke, at jeg bevæger mig ret langt omkring. Jeg påpegede bare det kolossalt tålmodige erhvervsliv, vi har. Jeg kunne da godt begynde her at læse op af det spørgeskema, som monopoltilsynet har sendt virksomhederne, så man kan se, hvor fuldstændig latterlige spørgsmålene er. Vi har erhvervsaktiviteter, der bliver ved og bliver ved og bliver ved med at finde sig i alskens pjat og påhit herindefra. Det var derfor, jeg sagde, at man kunne glæde sig over, at de var lidt mere besindige end de folk på Nørrebro. Andet lå der ikke i det. Det var ikke for at komme langt omkring.

Industriministeren (Erling Jensen):

Nu kan jeg vist gøre det overordentlig kort. Jeg tror, det ikke ramte hr. Poulsgaards opmærksomhed, at jeg fortalte ham, at sådanne spørgeskemaer i almindelighed forelægges branchens organisationer til udtalelse, og at det også var sket i dette tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Det som nr. 12 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. 727), der er stillet af hr. Kurt Hansen (VS) til statsministeren, udsættes efter aftale til næste spørgetid.

For så vidt angår de følgende 22 spørgsmål, der er stillet af hr. Maisted til statsministeren, er sagen som meddelt ved mødets begyndelse sluttet og spørgsmålene udgået af dagsordenen.

Hermed er spørgetiden sluttet.

De 22 spørgsmål, der var opført som nr. 13–34, er ikke optrykt her, idet de er identiske med tidligere optrykte spørgsmål således:

- 13) *Spm. nr. 770* svarer til det foran sp. 8235 optrykte spm. nr. 694.
- 14) *Spm. nr. 769* svarer til det foran sp. 8237 optrykte spm. nr. 695.
- 15) *Spm. nr. 768* svarer til det foran sp. 8237 optrykte spm. nr. 696.
- 16) *Spm. nr. 767* svarer til det foran sp. 8237 optrykte spm. nr. 697.
- 17) *Spm. nr. 766* svarer til det foran sp. 8238 optrykte spm. nr. 698.
- 18) *Spm. nr. 765* svarer til det foran sp. 8238 optrykte spm. nr. 699.
- 19) *Spm. nr. 764* svarer til det foran sp. 8238 optrykte spm. nr. 700.
- 20) *Spm. nr. 763* svarer til det foran sp. 8239 optrykte spm. nr. 701.
- 21) *Spm. nr. 762* svarer til det foran sp. 8239 optrykte spm. nr. 702.
- 22) *Spm. nr. 761* svarer til det foran sp. 8239 optrykte spm. nr. 703.
- 23) *Spm. nr. 760* svarer til det foran sp. 8240 optrykte spm. nr. 704.
- 24) *Spm. nr. 759* svarer til det foran sp. 8240 optrykte spm. nr. 705.

- 25) *Spm. nr. 758* svarer til det foran sp. 8240 optrykte spm. nr. 706.
- 26) *Spm. nr. 757* svarer til det foran sp. 8240 optrykte spm. nr. 707.
- 27) *Spm. nr. 756* svarer til det foran sp. 8241 optrykte spm. nr. 708.
- 28) *Spm. nr. 755* svarer til det foran sp. 8241 optrykte spm. nr. 709.
- 29) *Spm. nr. 754* svarer til det foran sp. 8242 optrykte spm. nr. 710.
- 30) *Spm. nr. 753* svarer til det foran sp. 8242 optrykte spm. nr. 711.
- 31) *Spm. nr. 752* svarer til det foran sp. 8242 optrykte spm. nr. 712.
- 32) *Spm. nr. 751* svarer til det foran sp. 8242 optrykte spm. nr. 713.
- 33) *Spm. nr. 750* svarer til det foran sp. 8243 optrykte spm. nr. 714.
- 34) *Spm. nr. 749* svarer til det foran sp. 8243 optrykte spm. nr. 715.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Formanden:**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Askjær Jørgensen: spm. nr. 625, 667 og 668

Inge Krogh: spm. nr. 655 og 671

Bolvig: spm. nr. 660

Arentoft: spm. nr. 663 og 691

Halvgaard: spm. nr. 665 og 672

Knud Lind: spm. nr. 670

Nymann: spm. nr. 673 og 685

Ernst Schmidt: spm. nr. 674, 675 og 683

Dyremose: spm. nr. 676

Glistrup: spm. nr. 678

Rahbæk Møller: spm. nr. 681 og 682

Thorndahl: spm. nr. 684

Maisted: spm. nr. 723.

Spm. nr. 625

Til *industriministeren* (1/4 80) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvad det koster af produktions- og beskæftigelsesmuligheder i dansk industri, at miljøstyrelsen forhindrer

[Askjær Jørgensen]

noget så samfundsgavnligt som etablering af jordvarmeanlæg?»

Begrundelse

Der er udsendt et nyt cirkulære fra miljøstyrelsen, der effektivt sætter en stopper for de reelle muligheder for etablering af jordvarmeanlæg. Man er så vanvittig at forlange, at alle ansøgninger skal behandles i miljøstyrelsen, selv om der burde være helt frie muligheder for etablering af jordvarmeanlæg, når blot generelle forskrifter fulgtes, og generelle forskrifter kan da aldrig bestå i noget, som i hvert enkelt tilfælde skal ind over miljøstyrelsen, når etablering af jordvarmeanlæg er noget så simpelt som at grave nogle plast-rør ned i jorden.

Besvarelse (21/4 80):

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg skal henvise til de af miljøministeren netop besvarede spørgsmål om jordvarmeanlæg, især besvarelserne af spørgsmålene nr. 627 (jfr. tidenden sp. 8260) og 637 (jfr. tidenden sp. 8270).

Disse besvarelser giver for mig at se ikke grundlag for nogen formodning om, at miljøstyrelsens cirkulære udgør en hindring for etablering af jordvarmeanlæg.

Spm. nr. 655

Til *ministeren for offentlige arbejder (8/4 80)* af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at medicinske stoffer, specielt narkotika, der sendes til destruktion på Kommunekemi i Nyborg, transporteres under betryggende forhold?»

Begrundelse

Det har vist sig, at narkotiske stoffer, der sendes til destruktion på Kommunekemi, transporteres i åbne godsvogne og henstår på godsbaneterræn. Denne transportmåde må anses for at være forkastelig, og der har da også fundet tyverier sted.

Besvarelse (21/4 80):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Transport af medicinrester, som fra private husholdninger afleveres på apotekerne, går via de kommunale modtagestationer i det etablerede system for transport af kemikalieaffald til Kommunekemi i Nyborg. Dette transportsystem er baseret på anvendelse af åbne godsvogne, men der er tale om højsidede vogne, således at det ikke fra jorden er muligt at se, hvad der er i vognene, og de henstår på intet tidspunkt på arealer, som offentligheden har lovlig adgang til.

Det er imidlertid rigtigt, at tyverier af medicinrester er forekommet, men det er mere end et år siden. Dengang blev medicinresterne på apotekerne anbragt i specielle plast-containerer, som kun blev anvendt til dette formål, og som derfor var let genkendelige for den erfarne.

Da man blev opmærksom på problemet med tyverier, blev der foretaget ændringer i transportformen, og man gik over til at anvende samme transportemballage som til det øvrige kemikalieaffald til Kommunekemi. Efter det for mig oplyste er det således ikke længere muligt for uvedkommende at identificere et eventuelt kolli med medicinrester på en vogn, som i øvrigt er fuldt lastet med kemikalieaffald. Jeg kan i den forbindelse nævne, at medicinresterne kun udgør en meget lille del af den samlede mængde kemikalieaffald transporteret til Kommunekemi (i 1979 knap 2 promille).

Efter at transportformen er ændret som beskrevet foran, har der, efter hvad der er oplyst over for mig, ikke fundet tyverier sted.

Jeg har imidlertid instrueret DSB om at drøfte nærmere med Kommunekemi, hvorvidt den form, hvorunder transporten af medicinrester foregår, kan og bør forbedres yderligere.

Spm. nr. 660

Til *arbejdsministeren (10/4 80)* af:

Bolvig (RV):

»Finder ministeren det rimeligt, at arbejdsdirektoratet den 12. oktober 1979 har bestemt, at undervisere ved fritidsundervisningen ikke kan oppebære dagpenge?»

Begrundelse

Ifølge omtalte afgørelse er en af forudsætningerne for udbetaling af dagpenge, at med-

[Bolvig]

lemmerne skal skaffe sig 5 ugers beskæftigelse inden for et andet fagligt område samt afgive erklæring om, at de ikke ønsker undervisning som hovedbeskæftigelse.

Denne afgørelse forekommer at være en klar underkendelse af fritidsundervisning som et fagligt område og strider mod princippet om, at enhver lønmodtager skal have ret til at lade sig arbejdsløshedsforsikre.

Besvarelse (24/4 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg kan oplyse, at jeg er bekendt med den problemstilling, som spørgsmålet vedrører, og at jeg vil søge sagen nærmere belyst gennem arbejdsdirektoratet.

Når jeg har fået yderligere oplysninger fra arbejdsdirektoratet, skal jeg vende tilbage til spørgsmålet.

Spm. nr. 663

Til *arbejdsministeren* (10/4 80) af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren på godt og forståeligt dansk forklare, hvorledes Danmarks Statistik når frem til et arbejdsløshedstal på 170.000, når LO-økonomen Steffen Møller nu hævder, at det reelle tal er ca. 40.000?«

Begrundelse

Efter oplysninger og interview med Steffen Møller i Radioavisens morgenudsendelser den 10. april, hvori det blev fremført, at den reelle arbejdsløshed var ca. 40.000, vil mange mennesker i dette land nok undre sig over den store uoverensstemmelse, der er mellem det nævnte tal og de officielle tal fra Danmarks Statistik på ca. 170.000 arbejdsløse.

Det vil derfor være af uvurderlig betydning for befolkningen at få en klar og forståelig forklaring fra arbejdsministeren.

Besvarelse (22/4 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Danmarks Statistiks tal for arbejdsløsheden måler det samlede antal arbejdstimer, der er gået tabt på grund af arbejdsløshed. Når tallet offentliggøres, sker det ved at angive, hvor mange ledige personer med en normal arbejdsdag den tabte arbejdstid svarer til. Skal arbejdsløshedens omfang udtryk-

kes i en enkelt størrelse, må dette beregnede tal anses for det mest reelle og mest hensigtsmæssige.

Imidlertid kan arbejdsløshedens karakter ikke beskrives tilfredsstillende og udtømmende ved en enkelt talstørrelse. For det første er opgørelsen ikke som andre tællinger, f. eks. folketællinger, bestandsopgørelser på bestemte tidspunkter. I opgørelserne indgår samtlige personer, der inden for en vis periode (uge, måned) har været berørt af ledighed i større eller mindre grad. For det andet er en stor del af den ledighed, der indgår i arbejdsløhedstallet, af midlertidig karakter, såsom vejrligsledighed, jobskifteledighed, ledighed i forbindelse med arbejdsfordelingsordninger og deltidsarbejde eller som følge af mangel på materiale etc.

Danmarks Statistiks mere detaljerede ledighedsstatistik indeholder da også supplerende opgørelser, der nærmere belyser arbejdsløshedens karakter, herunder i hvilket omfang ledighedsberørte har en fastere tilknytning til en bestemt arbejdsgiver.

Disse opgørelser har givet anledning til forskellige fortolkninger af, i hvilken udstrækning personer, der er berørt af ledighed, vil kunne tiltræde job, der måtte blive tilbudt.

Foruden den begrænsning, at arbejdsløshedstallet ikke angiver en bestemt afgrænset personkreds, der er uden beskæftigelse, vil der i sådanne fortolkninger også indgå en vurdering af de øvrige vanskeligheder, der er forbundet med at anvise eventuelle ledige job til arbejdsløse. Vanskeligheder, der opstår, f. eks. når de arbejdsløse befinder sig i andre geografiske områder, end hvor de ledige stillinger findes, eller når job forudsætter særlige kvalifikationer, som ikke kan forventes opfyldt hos de arbejdsløse. En nuanceret fortolkning af arbejdsløhedsstatistikken er nødvendig i denne sammenhæng og begrunder den mere detaljerede arbejdsløhedsstatistik, der er udarbejdet af Danmarks Statistik i tiden efter den 1. januar 1979.

Spm. nr. 665

Til *undervisningsministeren* (11/4 80) af:

Halvgaard (FP):

»Har ministerens kollega – nuværende socialminister Ritt Bjerregaard – ført folke-

[Halvgaard]

tinget bag lyset i forbindelse med vedtagelsen af L 64 1978-79, forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m.v. (obligatorisk knallertundervisning)?«

Begrundelse

Af lovforslagets bemærkninger fremgik det, at forslaget ikke ville medføre økonomiske eller administrative problemer.

Ikke desto mindre lyder det nu fra flere og flere kommuner, at de finder det belastende for kommunernes budget, at de skal betale for de unges undervisning på knallert.

For eksempel skal Assens kommune betale 110.000 kr.

Det kan ikke være i overensstemmelse med de bemærkninger, den tidligere undervisningsminister anførte under almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Besvarelse (22/4 80):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Ved lov nr. 302 af 8. juni 1977 vedtog folketinget en ændring af færdselslovens § 63, der indebærer, at personer under 18 år ikke må føre knallert, medmindre de har erhvervet bevis for med tilfredsstillende resultat at have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert (obligatorisk knallertundervisning).

Det påhviler ifølge loven af 8. juni 1977 kommunerne at sørge for den omhandlede knallertundervisning.

I bemærkningerne til dette lovforslag oplyste justitsministeriet vedrørende de økonomiske konsekvenser af forslaget følgende:

»En gennemførelse af forslaget om obligatorisk knallertundervisning vil i det væsentlige alene medføre kommunale merudgifter. Størrelsen af disse udgifter vil bero på det nærmere omfang og indhold af undervisningen, men en nylig afsluttet mindre undersøgelse tyder dog på, at omkostningerne vil blive noget mindre end oprindelig af justitsministeriet antaget. Det skønnes, at der vil skulle afholdes kommunale merudgifter for ca. 2 mill. kr. til anskaffelse af knallertmateriel og køretekniske anlæg, ligesom de årlige merudgifter til lærerlønninger og afskrivninger m.v. skønnes at ville udgøre ca. 7 mill. kr.«

Da et betydeligt antal kommuner allerede på dette tidspunkt havde indrettet knallertundervisning på frivilligt grundlag i den kommunale ungdomsskole, var det naturligt, at også den obligatoriske knallertundervisning kunne henlægges til ungdomsskolen. Dette forudsatte imidlertid ændringer i de gældende bestemmelser for ungdomsskolen i kapitel I i lov om fritidsundervisning m.v., idet almindelige ungdomsskolekurser skal strække sig over mindst 72 timer, mens den obligatoriske knallertundervisning skulle have en varighed af kun højst 24 timer. Det blev derfor i lovforslag nr. 64 – folketingssamlingen 1978-79 – om ændring af lov om fritidsundervisning m.v. foreslået, at kravet om mindst 72 timers undervisning ikke skulle gælde for elever, der deltog i den obligatoriske knallertundervisning. Dette lovforslag blev vedtaget som lov nr. 50 af 14. februar 1979.

Ændringen af lov om fritidsundervisning m.v. er således en konsekvens af loven af 8. juni 1977 om ændring af færdselsloven, og vedtagelsen ville som nævnt i bemærkningerne til forslaget ikke medføre yderligere økonomiske eller administrative konsekvenser, da forholdet er det, at den obligatoriske knallertundervisning er hjemlet i færdselsloven og ikke i fritidsundervisningsloven.

Under behandlingen af forslaget om ændring af lov om fritidsundervisning m.v. anmodede folketingets uddannelsesudvalg i spørgsmål 8 om oplysning om de anslåede totale kommunale udgifter. I besvarelsen blev der henvist til de foran citerede oplysninger i bemærkningerne til forslaget om ændring af færdselsloven.

Der er således også over for folketingsudvalget givet alle tilgængelige oplysninger vedrørende de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, hvorfor jeg på det kraftigste må afvise den insinuation, der ligger i spørgsmålet fra hr. Halvgaard.

For så vidt angår udgifterne for Assens kommune skal jeg nøjes med at henvise til mit svar af 26. marts 1980 på spørgsmål nr. 588 fra medlem af folketinget Karen Højte Jensen om det samme emne, hvoraf det fremgår, at den enkelte ungdomsskole kan nøjes med at anskaffe 6 knallerter.

Spm. nr. 667

Til forsvarsministeren (15/4 80) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor en del af det på finansloven opførte beløb på 7 mia kr. til det danske forsvar der går tilbage til de offentlige kasser igen i form af indkomstskat, som betales af forsvarets personel?«

Begrundelse

Når der tales om, at et område under det offentlige som forsvaret eller f. eks. sundhedssektoren koster så og så meget, er dette jo ikke realistisk, da statsafgiften i form af såkaldt indkomstskat jo også i betydelig grad fordyrer den produktion, som er produktion af de offentlige aktiviteter i vort land, altså f. eks. også forsvaret.

Måske var netop forsvaret et af de områder, hvor man lettest kunne finde det samlede beløb, som totalt pr. år sendes til kildeskattedirektoratet i Birkerød, så man derved havde et billede af, hvor stor en del af det offentliges udgifter der blot kører frem og tilbage i de offentlige kasser. Det er måske ikke helt urealistisk at anføre, at det samlede danske forsvar netto kun koster omkring 4 mia. kr. årlig, hvis man fraregner den indkomstskat, som forsvarets personel betaler, og yderligere fratrækker moms af forsvarets forbrug og f. eks. modregner de uddannelser, der betales af forsvaret, men i høj grad bruges uden for forsvaret – f. eks. pilotuddannelserne.

Besvarelse (21/4 80):**Forsvarsministeren (Søgaard):**

Af de på finansloven for finansåret 1980 under § 22 Forsvarsministeriet bevilgede ca. 7,3 mia kr. er ca. 4,3 mia kr. lønudgifter. Heraf indeholdes gennemsnitlig ca. 1/3 til kildekat, d.v.s. ca. 1,4 mia kr.

Det kan oplyses, at der i ovennævnte beløb ikke er medregnet den indkomstskat, der betales af personel uden for forsvarministeriets område som en konsekvens af lønandelen i materiel- og bygningsudgifter m.v.

Spm. nr. 668

Til *socialministeren* (15/4 80) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Er højden på de sociale ydelser i Danmark ikke udregnet efter, at de skal ydes til

personer, der lever under de forhold, som der er i Danmark såvel i indkomstskattemæssig henseende som i relation til, hvad det i øvrigt koster at leve i Danmark, og er det på baggrund heraf ikke helt vanvittigt, hvad der beskrives i B.T. den 12. april 1980, øverst på side 6?«

Begrundelse

I en tid, hvor socialministeren ikke mener, vi i Danmark har råd til at opretholde almindelig folkepension til vore ældre medborgere, må det være på sin plads at spare lidt på urimeligt høje sociale ydelser til en tyrker, som lever i Tyrkiet.

Besvarelse (23/4 80):**Socialministeren (Ritt Bjerregaard):**

Størrelsen af danske sociale ydelser er helt naturligt blevet til ud fra danske forhold.

I det omfang danske sociale ydelser kommer til udbetaling i udlandet, vil de efter forholdene i det pågældende land kunne forekomme relativt høje, men det modsatte kan også være tilfældet. Disse forhold gør sig også gældende over for danske statsborgere, som f. eks. modtager pension i udlandet. At udenlandske statsborgere kan opnå ret til danske sociale ydelser er en konsekvens af det internationale samarbejde, som Danmark indgår i.

Det internationale samarbejde har resultatet i indgåelse af overenskomster om social sikring. Ved indgåelse af disse overenskomster må Danmark gå ind på internationalt anerkendte principper som ligebehandling og eksportret af sociale ydelser. De samme principper ligger til grund for EF-reglerne inden for dette område og for de samarbejdsaftaler, som EF har indgået med en række lande uden for EF, herunder Tyrkiet.

Det er således et almindeligt anerkendt princip, at der i internationale overenskomster om social sikring fastsættes bestemmelser om, at pensionsrettigheder, der er op-tjent under beskæftigelse i et af de kontraherende lande, bevares, når den pågældende flytter tilbage til hjemlandet.

For så vidt angår tyrkiske statsborgere er der den 22. januar 1976 indgået konvention om social sikring. Ved indgåelsen af denne overenskomst har regeringen bl. a. lagt vægt

[Socialministeren]

på, at gæstearbejdere i Danmark så vidt muligt sikres ligebehandling med danske statsborgere.

Der er herved også lagt vægt på, at de pågældende gennem skattebetalingen bidrager til finansiering af de sociale ydelser.

I overensstemmelse med det anerkendte princip om eksportret er det i den dansk-tyrkiske konvention bestemt, at pensioner, som tyrkiske eller danske *arbejdstagere* har erhvervet ret til i henholdsvis Danmark og Tyrkiet, fortsat skal udbetales, når pågældende flytter tilbage til sin hjemstat. Tyrkiske statsborgere, der ikke har været arbejdstagere i Danmark, har derimod ikke ret til at modtage dansk invalidepension under bopæl i Tyrkiet.

En tyrkisk statsborgers ret til dansk invalidepension er i øvrigt ud over en vis bopælstid betinget af, at invaliditeten er indtrådt, mens den pågældende havde bopæl i Danmark. Der gælder således på dette område et såkaldt risikoprincip.

Der skal i denne forbindelse gøres opmærksom på, at dansk pension, der udbetales under bopæl i Tyrkiet, beskattes efter de danske skatteregler.

Med hensyn til almindelige børnetilskud er der efter den dansk-tyrkiske konvention ikke ret til at modtage disse under bopæl i udlandet.

Efter børnetilskudsloven har folke- og invalide- og enkepensionister mulighed for at modtage særligt børnetilskud under bopæl uden for Danmark. Dette skyldes det forhold, at det særlige børnetilskud i international sammenhæng må betragtes som et tillæg til pensionen, der ligesom pensionen skal kunne medtages ved flytning til et andet land.

Spm. nr. 670

Til *justitsministeren* (15/4 80) af:

Knud Lind (FP):

»Vil ministeren stille det omfangsrige skriftlige materiale om holdbarheden af de af Retsmedicinsk Institut til anklagemyndigheden afgivne erklæringer i spiritussager inden for perioden 1963–1978, der beror i Københavns Universitets Rektorat, og som så vidt vides ikke er journaliseret, men fortrolighedsdeklareret, til min rådighed?«

Begrundelse

I fortsættelse af mit spørgsmål nr. 595 og ministerens svar herpå finder jeg det særdeles påkrævet at få tilvejebragt fuldstændig klarhed over, om de af Alf Lund gennem en årrække anvendte analysemetoder har været behæftet med en usikkerhed eller fejlmargen, der kan rejse tvivl om holdbarheden af de af Retsmedicinsk Institut til anklagemyndigheden afgivne erklæringer i spiritussager inden for perioden 1963–1978.

Justitsministeren bekræfter i sit svar, at der har været foretaget en undersøgelse af de analysemetoder m. v., som anvendes af Københavns Universitets Retsmedicinske Institut. Derimod siges intet om, hvorfor denne undersøgelse var nødvendig. Ifølge Ekstra Bladet blev der fremsat intern videnskabelig kritik mod den af dr. phil. Alf Lund gennem mange år anvendte analysepraksis på Retsmedicinsk Institut, hvorefter Alf Lund fik et års orlov, er frataget ledelsen af arbejdet med alkoholanalyserne og nu beklæder en halv-dagsstilling og end ikke kan repræsentere Københavns Universitet i et af færdselspolitiet foreslået udvalgsarbejde om spiritusprøver.

Besvarelse (28/4 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Ved justitsministeriets besvarelse af 11. april 1980 af spørgsmål nr. 595 blev det oplyst, at der var foretaget en videnskabelig undersøgelse af de analysemetoder m. v., som anvendes af Københavns Universitets Retsmedicinske Institut. Ved den nævnte undersøgelse, der afsluttedes i 1977, konkluderedes, at analyserne udføres og kontrolleres på fuldt forsvarligt videnskabeligt grundlag.

Det kan i anledning af det nu stillede spørgsmål yderligere oplyses, at der efter den omtalte undersøgelse ikke er holdepunkter for at antage, at der skulle have været videnskabelig usikkerhed omkring de analyseerklæringer, som er afgivet til anklagemyndigheden i den periode, som er nævnt i spørgsmålet.

Justitsministeriet kan selvsagt ikke tage stilling til de personalemæssige forhold på Københavns Universitet, som omtales i spørgsmålet. Det kan dog oplyses, at hverken justitsministeriet eller færdselspolitiet har

[Justitsministeren]

iværksat et særligt udvalgsarbejde vedrørende blodalkoholanalyser i spiritussager.

Spm. nr. 671

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/4 80) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren tage skridt til, at der på banelinierne Assens–Tommerup og Fåborg–Ringe, hvor der nu er godstrafik, genetableres passagertrafik?«

Begrundelse

I denne tid, hvor der skal spares på resourcer, og hvor flere og flere benytter tog, vil det betyde en besparelse og en lettelse for den lokale befolkning, at disse jernbanestrækninger igen åbnes for passagertrafik.

I Tommerup kan der skiftes til regionaltog til Middelfart, og toget kan fortsætte til Nyborg med standsning på lokale stationer. I Ringe vil passagerer fra Fåborg kunne skifte til banen Svendborg–Odense.

Besvarelse (24/4 80):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Jernbanestrækningerne Tommerup–Assens og Ringe–Fåborg blev i sin tid omdannet til godsbaner, fordi passagerantallet var blevet så lille, at det ikke længere var økonomisk forsvarligt at opretholde persontrafikken på disse strækninger.

Der foreligger ingen aktuelle planer om at genoptage persontrafikken på de omhandlede banestrækninger, hvorfor der heller ikke findes fuldstændige beregninger over de hermed forbundne omkostninger.

Udgifterne til sporombygning, retablering af sikrings- og overkørselsanlæg m. v., således at strækningerne kan befares med regionaltogetsæt af den type, der bl. a. benyttes på strækningen Odense–Svendborg (MR-tog), må på grundlag af rent foreløbige overvejelser antages i prisniveau januar 1980 og eksklusive moms at udgøre ca. 20 mill. kr. for hver af de omhandlede strækninger.

Hertil kommer udgifter til anskaffelse af rullende materiel samt selvfølgelig driftsudgifterne. Et MR-togsæt koster ca. 8,2 mill. kr. pr. stk., og for at etablere timedrift på de to

banestrækninger kræves der inklusive reserve 5 sådanne togsæt.

Befolkningsunderlaget i de to banestrækningers opland er følgende:

Tommerup–Assens 16.800

Ringe–Fåborg 17.800

Passagererne skal i givet fald deles mellem togene på de omhandlede baner og busruter. På grund af banernes forløb må specielt passagerunderlaget for sidstnævnte bane antages at være meget beskedent.

Under hensyn til de problemer, som DSB af økonomiske årsager har med at opretholde et rimeligt serviceniveau på de strækninger, hvor der i dag afvikles persontrafik, har jeg på nuværende tidspunkt ingen planer om at genoptage persontrafikken på strækningerne Tommerup–Assens og Ringe–Fåborg.

Spm. nr. 672

Til *socialministeren* (15/4 80) af:

Halvgaard (FP):

»Vil ministeren be- eller afkræfte, hvorvidt det er i overensstemmelse med intentionerne i bistandsloven, når Gentofte kommune den 9. april 1980 yder en klient 2.207,80 kr. i bistandshjælp til en slægtstavle seks generationer tilbage?«

Besvarelse (22/4 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Socialministeriet har indhentet en udtalelse fra Gentofte kommunes socialdirektorat, der har oplyst, at socialdirektoratet den 19. februar 1980 besluttede at yde et samlet beløb til afvikling af diverse gældsposter, som en klient havde pådraget sig i en periode med psykiske og fysiske lidelser, med det formål at hjælpe klienten til fremtidig at blive i stand til at klare sig selv. Blandt disse poster var gæld til et firma, der havde undersøgt noget om hendes slægt til brug for hendes ønske om at ændre sit efternavn. Socialdirektoratet havde inden udbetaling af hjælpen flere kontakter med den advokat, der opkrævede beløbet, herunder også med henblik på forligsmuligheden.

Efter bistandslovens § 40, stk. 1, kan der – som det nærmere er uddybet i socialministeriets cirkulære af 3. november 1973 om konstanthjælp efter bistandsloven – ydes hjælp til at bringe truende gældsposter ud af verden.

[Socialministeren]

Forinden skal det sociale udvalg foretage en bedømmelse af ansøgerens nuværende økonomiske situation og sammenholde denne med muligheden for, at pågældende eller familien efter en sanering vil være i stand til at klare sig selv. Inden der ydes hjælp til enkelte gældsforpligtelser, må det endvidere undersøges, om kreditor måtte være villig til at give henstand med afviklingen af gælden eller gå med til en afdragsordning.

På det foreliggende grundlag finder socialministeriet ikke holdepunkter for at kritisere den trufne afgørelse om ydelse af hjælp til en samlet sanering af den pågældende klients økonomiske forhold.

Det tilføjes, at socialministeriet ikke har adgang til at ændre de konkrete afgørelser, der træffes af de sociale udvalg.

Spm. nr. 673

Til *boligministeren* (15/4 80) af:

Nymann (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange embedsmænd fra henholdsvis planstyrelsen og miljøministeriet der er tilknyttet boligselskaberne KAB, AKB og Dansk almennyttigt Boligselskab, samt hvorledes honorarudbetalingen er angivet med beløbsstørrelser, og endvidere oplyse, hvorvidt der er andre konkrete vederlag, og hvorledes disse eventuelt beskattes m.v., samt endelig oplyse, hvori det honorerede arbejde består?«

Besvarelse (22/4 80):

Boligministeren (Erling Olsen):

De 3 nævnte boligselskabers administration har i besvarelse af telefoniske henvendelser fra boligministeriet oplyst, at ingen embedsmænd fra planstyrelsen og miljøministeriet er tilknyttet selskaberne.

Spm. nr. 674

Til *landbrugsministeren* (15/4 80) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Kan afstandsforhold og arealstørrelser forhindre sammenlægning af frijorder med en landbrugspligtig ejendom?«

Begrundelse

Af ministerens svar på spm. 266 fremgår det, at der er lovhjæmmet til at samvurdere – og samnotere – et frijordsareal med en landbrugsejendom i de tilfælde, hvor arealet og ejendommen ejes af samme person og udgør en driftsenhed.

Da der i landbrugsloven er afstandskrav og generelle begrænsninger med hensyn til arealstørrelse for sammenlægninger af landbrug, er spørgsmålet stillet.

Besvarelse (22/4 80):

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Bestemmelserne i landbrugslovens § 13 giver mulighed for at nægte en ansøgning om sammenlægning bl. a. i tilfælde, hvor sammenlægningen vil føre til en ejendomsstørrelse over 75 ha, og i tilfælde, hvor suppleringsjorden ikke skønnes at ligge hensigtsmæssigt for den ejendom, jorden ønskes sammenlagt med.

Det er praksis, at tilladelse til sammenlægning på grund af beliggenhedsforholdene ikke nægtes, hvis afstanden fra ejendommens bygninger til suppleringsjorden ikke overstiger 1 km, regnet ad den faktiske vejforbindelse. Hvis der ansøges om suppleringsjorden med eng-, kær-, mose- eller marsklodder, er det praksis, at en vejafstand på indtil 5–8 km kan godkendes.

Imidlertid har disse bestemmelser i landbrugslovens § 13, der som nævnt skal anvendes ved bedømmelse af ansøgninger om sammenlægning, ikke nogen direkte sammenhæng med de regler, hvorefter vurderingsmyndighederne afgør, om et areal skal vurderes under en landbrugsejendom.

Reglerne i landbrugslovens § 13 har til formål at hindre, at der ved omlægning af jorder mellem landbrugsejendomme opstår uhensigtsmæssige struktur- og arronderingsforhold.

Efter vurderingsreglerne skal der derimod alene tages stilling til, hvilke jorder der på grund af de faktiske benyttelses- og driftsforhold må henregnes til samme driftsenhed (landbrugsejendom).

Statsskattedirektoratet har i sin skrivelse af 26. november 1979 til samtlige skyldrådsformænd og skyldrådskontorer som vejledning bl. a. anført, at arealer, der ikke ligger i en større afstand end 4 km fra hinanden, normalt bør samvurderes.

[Landbrugsministeren]

Det er i øvrigt min opfattelse, at denne afstandsgrænse kunne være sat noget højere, idet det ikke er ualmindeligt, at der til landbrugsejendomme hører f. eks. græsningsarealer, der kan ligge helt op til 10 km eller mere fra ejendommen.

Jeg kan tilføje, at jeg anser det for at være af væsentlig betydning for varetagelsen af de jordbrugsmæssige interesser i det åbne land, at jorder, der udnyttes jordbrugsmæssigt, og som driftsmæssigt hører til en landbrugsejendom, også bliver omfattet af ejendommens landbrugspligt og dermed af landbrugslovens bestemmelser.

Spm. nr. 675

Til *landbrugsministeren* (15/4 80) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Hvordan kan man uden at anvende grundlovens § 73 ændre ejendomsforholdet til frijord på en sådan måde, at det bliver underlagt landbrugspligt?«

Begrundelse

Af ministerens svar på spørgsmål nr. 266 fremgår det, at der er lovhjemmel til at samvurdere – og samnotere – et frijordsareal med en landbrugsejendom i de tilfælde, hvor arealet og ejendommen ejes af samme person og udgør en driftsenhed.

Da grundlovens § 73 sikrer ejendomsretten, må det være relevant at få oplyst, hvordan tinglyst ejendomsret kan ændres uden om denne paragraf.

Besvarelse (22/4 80):

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Fra gammel tid har lovgivningen pålagt landbrugsejendomme forpligtelser m.h.t. opretholdelse og drift og indskrænkninger vedr. nedlægning og sammenlægning.

Den almindelige landsdækkende notering af landbrugspligten er sket i medfør af lov nr. 106 af 3. april 1925 om landbrugsejendomme. Lovens § 1 fastsatte objektive kriterier for, hvilke ejendomme der var at betragte som landbrugsejendomme, og i lovens § 6 var der regler om noteringen i matriklen af landbrugspligten på ejendommene og regler om ajourføring af landbrugsnoteringen med

nyoprettede ejendomme m.v. Loven indeholdt ikke erstatningsbestemmelser.

Landbrugsloven af 1949 indeholdt tilsvarende bestemmelser om landbrugspligten og dens ajourføring.

I 1967 ændredes kriteriet for landbrugspligtige ejendomme sådan, at det nu er noteringen i matriklen, der er afgørende for, om en ejendom er en landbrugsejendom, jf. nu § 2 i lovbekendtgørelse nr. 603 af 30. november 1978.

Men samtidig indeholder § 2, stk. 2, som jeg har omtalt i mit svar på spørgsmål nr. 266, bestemmelse om, at jorder, der vurderes under en landbrugsejendom, automatisk er pålagt landbrugspligt. En bestemmelse af dette indhold er allerede indført ved en ændring af landbrugsloven i 1963.

Hovedsynspunktet m.h.t. omfanget af landbrugspligten har været, at det er den faktiske driftsenhed, der er og bør være omfattet af landbrugspligten.

Det bemærkes i øvrigt, at den nugældende landbrugslovs § 3 også giver mulighed for notering af ejendomme, der af særlige grunde ikke tidligere er blevet noteret.

Reglerne om pålæggelse af landbrugspligt går, som det fremgår foran, tilbage til 1925, og udvidelse af landbrugspligten til også at omfatte de samvurderede jorder skete som nævnt i 1963. Der har aldrig været knyttet erstatningsbestemmelser til de omhandlede regler. I den juridiske litteratur har det stedse været antaget, at pålæggelse af landbrugspligt kan ske uden erstatning. Der findes heller ikke i domspraksis eksempler på en anden opfattelse. Der er altså ikke tale om et ekspropriativt indgreb i ejendomsretten.

Spm. nr. 676

Til *industriministeren* (16/4 80) af:

Dyremose (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til en ændring af retningslinierne for forvaltningen af lov nr. 211 af 28. maj 1975 om lån til håndværk og mindre industri, således at virksomheder inden for f. eks. autoreparationsbranchen ikke straffes for at opkræve de af staten pålagte afgifter?«

Begrundelse

[Dyremose]

I et svar på spørgsmål nr. 22 fra erhvervsudvalget (almindelig del – bilag 64) fremhæver ministeren hensynet til betalingsbalanceerhvervene.

I en konkret sag fra Struer har en automobilforhandler, der ønskede at opføre et rustbehandlingscenter, fået afslag på en ansøgning om lån. Et sådant center, hvor forbrugeren kan få sin bil rustbehandlet med seks års garanti, findes ikke i forvejen i kommunen. Projektet vil øge sikkerheden i bilparken, tilføre kommunen et antal nye arbejdspladser og virke importbegrænsende, idet købet af nye biler kan forventes reduceret, såfremt der tilbydes en effektiv rustbehandling.

Afslaget forekommer på denne baggrund i strid med lovens intentioner, hvorfor ministeren endnu en gang opfordres til at overveje en revision af retningslinierne.

Besvarelse (23/4 80):

Industriministeren (Erling Jensen):

Der har været og er betydelig interesse for at udnytte midlerne i henhold til loven om lån til håndværk og mindre industri, og det har derfor været nødvendigt at foretage en prioritering blandt ansøgerne.

Ved denne prioritering har man i det udvalg, der er nedsat til at rådgive Direktoratet for Egnsudvikling ved forvaltning af loven, fortrinsvis søgt at tilgodese betalingsbalanceerhverv, men også virksomhed, der tjener til at støtte disse erhverv, er blevet fremmet, herunder bl. a. reparationsvirksomhed.

Man har desuden fundet det nødvendigt at fastlægge kriterier, der kunne tjene til at etablere en rimelig balance mellem långivningen til automobilværkstederne, der er overordentlig stærkt repræsenteret blandt ansøgerne, og långivningen til andre brancher og fag. Ved at koncentrere støtten om virksomheder, hvis handelsomsætning er relativt begrænset i forhold til værkstedsomsætningen, er det muligt at fremme lovens almindelige sigte i forbindelse med etableringen af den nævnte branchemæssige balance.

I mit svar på erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 22, som er nævnt i spørgerens begrundelse, har jeg udtalt, at jeg ikke på den givne baggrund fandt grundlag for at ændre den anvendte praksis.

Jeg kan fortsat henholde mig til dette svar.

Spm. nr. 678

Til *energiministeren* (16/4 80) af:

Glistrup (FP):

»Er det virkelig sandt, at atomkraftproduceret elektricitet i 1990erne må forventes at blive mindre end halvt så dyr som anden el?«

Begrundelse

Mens den nu forløbne vinter gik sin gang, lod den danske regering sig kysse mere og mere af nogle højtråbende naivister, som blev forlokket af samfundsnedbrydere i og uden for Danmarks Radio til at tro, at kernekraft skulle være en særlig forfærdelig energikilde.

Samtidig skete der en modsatrettet udvikling i de lande, som dansk næringsliv skal konkurrere med for at bringe den danske befolkning væk fra afgrunden. For eksempel vedtog det tyske socialdemokratiske kongres i Berlin i december 1979, at Vesttyskland i de kommende fem år skal øge antallet af atomkraftværker fra de nuværende 15 til 26. I Frankrig sætter man en ny reaktor i gang hver anden uge og regner med i løbet af nogle få år at dække 50–55 pct. af det franske el-behov fra kernekraftværker.

Disse udviklinger i den store verden, hvorfra Danmark ikke kan isolere sig, har sammenhæng med de udviklingstendenser, der er i pris- og forsyningsforhold vedrørende uran sammenlignet med olie og kul. I svaret på nærværende spørgsmål ønskes disse udviklingstendenser belyst så udførligt som muligt, så der i svaret samles en udførlig dokumentation for, hvordan kW-prisen for elektricitet må forventes at blive i 1990erne alt efter, om elektriciteten er produceret på kernekraftværk eller fra anden energikilde.

Naturligvis vil der i et så langt tidsperspektiv være en hel del usikkerhedsmomenter, men af hensyn til den offentlige debat om disse centrale problemstillinger er det særdeles vigtigt, at ministeren konkret og klart oplyser den udvikling, som i den danske regerings administration forekommer sandsynlig.

Besvarelse (22/4 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

[Energiministeren]

Jeg skal tillade mig at henvise til vedlagte svar til det energipolitiske udvalg. Som det fremgår, forventes produktionsomkostningerne pr. kWh at være 10–20 pct. lavere for et kernekraftværk end for et kul/oliefyret kraftværk. Tager man hensyn til netomkostninger, administration og tarifpolitik, bliver forskellen for forbrugeren mindre end 10 pct.

Regeringen er imidlertid klar over, at disse lave procentsatser dækker over store totalbeløb. Det økonomiske Råd er derfor blevet anmodet om at udarbejde en rapport, der belyser de økonomiske konsekvenser af en dansk kernekraftbeslutning. Denne rapport forventes at foreligge til sommer. De økonomiske aspekter af en dansk kernekraftbeslutning vil ligeledes blive belyst i den energiplan, jeg stiler imod at færdiggøre omkring slutningen af 1980.

udland. Desuden er der foretaget antagelser om prisudviklingen på brændsel (2 pct. realstigning p.a.) og realrente (7 pct.). kWh-priserne i okt. 1979-kr. for anlæg idriftsat først i 1990erne er ved kul- henholdsvis uranbaseret produktion 16,4 øre og 13,6 øre.

Anvendes den nuværende relation mellem kul- og fuelolieprisen (2,5) og antages i øvrigt ens anlægs- samt drifts- og vedligeholdelsesomkostninger for kul- og oliefyrede anlæg bliver kWh-prisen fra et oliefyret værk 33,7 øre.

Det er ikke muligt på samme måde at beregne en kWh-pris på et evt. gasfyret værk, før den endelige gaspris er kendt.

Til folketingets energipolitiske udvalg.

Spm. nr. 681

Til *industriministeren* (16/4 80) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Har B&W Alpha Diesel og B&W Holeby Diesel, der hører til de selskaber, der for nylig blev solgt til MAN, modtaget egnsudviklingsstøtte?«

Begrundelse

Det er i sig selv urimeligt, at danske virksomheder, der har udviklet sig på baggrund af medarbejdernes indsats gennem en årrække, kan sælges til udlandet af en tilfældig spekulant. Det bliver endnu mere urimeligt, hvis der er ydet offentlig støtte til disse virksomheder. I så fald bør det på ny overvejes, om erhvervsstøtte fra det offentlige ikke bør forblive det offentliges ejendom i form af en prioritet i virksomhederne.

Besvarelse (21/4 80):

Industriministeren (Erling Jensen):

Begge de nævnte selskaber har modtaget bistand i henhold til egnsudviklingsloven.

I tilfælde af ejerskifte i virksomheder, der har modtaget økonomisk bistand efter egnsudviklingslovens regler, må overtagelsen af endnu indestående lån eller garantier forhandles med Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (KDHF). Er der ydet tilskud inden for de seneste fem år, må spørgsmålet om eventuel tilbagebetaling forelægges for Direktoratet for Egsudvikling.

Bilag

Energiministeriet Den 24. marts 1980

Spørgsmål:

Der ønskes oplysninger om enhedsprisen pr. kWh ved forskellige energiforsyningsmuligheder – olie, kul, gas og a-kraft – samt en redegørelse for beregningsgrundlaget.

Svar:

Produktionen af elektricitet i Danmark var i 1979 21,5 GWh. 63 pct. blev produceret på kulfyrede værker og resten på oliefyrede værker.

Generelt kan det siges, at elektricitetsprisen påvirkes af: anlægsudgifter, brændselsudgifter samt udgifter til drift, vedligeholdelse og administration.

En direkte sammenligning af kWh-priser for forskellige typer brændsel er vanskelig at foretage, bl. a. fordi der anvendes forskellige brændselstyper i forskellige kraftværker. Man vil f. eks. typisk anvende uran (kernekraftværk) og kul (konventionelt kraftværk) i grundlast-, medens man vil anvende kul, olie og evt. gas i mellem- og spidslastværker.

I en arbejdsgruppe i energiministeriets regie er forsøgt tilvejebragt et materiale til belysning af kWh-prisen ab værk for et 600 MW kulfyret værk og et 1.000 MW kernekraftværk.

Beregningerne er baseret på oplysninger om priser og tekniske data fra såvel ind- som

[Industriministeren]

Direktoratets forbehold om eventuel tilbagebetaling af tilskud nedskrives med 1/3 for hvert år, der forløber efter, at tilskuddet er ydet. Efter udløbet af det femte år vil der således ikke kunne fremsættes krav om tilbagebetaling af tilskud.

Normalt vil lån og tilskud ikke blive forlangt tilbagebetalt ved ejerskifte, såfremt den, til hvem overdragelsen sker, har til hensigt og er i stand til at videreføre den pågældende virksomhed, idet lovens formål da fortsat vil være opfyldt. Der tages dog hensyn til, om sælgeren opnår en unormalt stor fortjeneste ved salget.

Der er således intet til hinder for, at et udenlandsk selskab kan overtage en virksomhed, hvortil der er ydet lån eller tilskud i henhold til egnsudviklingsloven.

For egnsudviklingsmyndighederne må det afgørende være, at virksomheden og dens arbejdspladser opretholdes og om muligt videreudvikles. Egsudviklingsordningen diskriminerer ikke over for udenlandske investeringer i Danmark, når de normale vilkår for bistanden respekteres.

Spm. nr. 682

Til *ministeren for skatter og afgifter* (16/4 80) af:

Rahnbæk Møller (SF):

»Finder ministeren det rimeligt, at virksomheder moms frit kan investere i kunstgenstande, jfr. cirkulære af 20. marts 1980 fra direktoratet for toldvæsenet til distriktstoldkammerne?«

Begrundelse

I omtalte cirkulære nævnes to afgørelser fra nævnet vedrørende merværdiafgift, hvor efter det tillades firmaer at fratække momsen for indkøbte kunstgenstande. Det er indlysende, at udgifter til sædvanlig udsmykning af forretningslokaler kan medregnes ved beregning af udgået afgift, men det forekommer urimeligt, at udgifter, der har karakter af investering i kunstgenstande, også kan medregnes. Specielt i en tid, hvor der forberedes omfattende stramninger over for den almindelige befolkning for at styrke erhvervslivets investeringer, er det barokt, at virksomheder kan foretage sådanne helt uproduktive investeringer med tilskud fra toldvæsenet.

I svaret bedes ministeren anføre, hvordan de omtalte investeringer vil blive behandlet ved opgørelse af den skattepligtige indkomst.

Besvarelse (28/4 80)

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Efter momsloven kan en momsregistreret virksomhed fratække moms af indkøb, der udelukkende vedrører omsætningen af varer og afgiftspligtige ydelser, altså almindelige driftsudgifter. En række indkøb som f. eks. til repræsentation og gaver er dog i loven undtaget fra fradragsret.

Det er moms nævnet, der har den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet, om der er fradragsret.

Om de to fremdragne sager kan jeg oplyse, at nævnet efter et konkret skøn over virksomhedernes art, omsætning, lokalernes standard, beliggenhed (uafhængig af privatbolig) m.v. er kommet til det resultat, at anskaffelsen af nogle nærmere angivne kunstgenstande blev anset for fradragsberettigede. I afgørelserne er det udtrykkeligt anført, at såfremt de omhandlede kunstgenstande sælges eller udtages til privat brug, skal der ske afgiftsberigtigelse.

Jeg har ingen kommentarer at knytte til disse afgørelser ud over den, at jeg mener, at man på dette område – inden for lovens rammer – bør være ganske overordentlig restriktiv. Jeg ved, at det også er moms nævnets indstilling.

Vedrørende den skattemæssige behandling kan jeg oplyse, at udgifter til erhvervelse af kunstgenstande, der anvendes som udsmykning i en virksomhed, ikke kan fratækkes over virksomhedens driftsregnskab. Til gengæld vil fortjeneste eller tab ved afhændelse af sådanne kunstgenstande ikke påvirke indkomstopgørelsen. Kunstgenstandes overgang fra erhvervsmæssig anvendelse til privat anvendelse sidestilles med salg.

Spm. nr. 683

Til *miljøministeren* (16/4 80) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Hvilke oplysninger om faktiske grundvandsforureninger på grund af udsivende olie fra utætte olietanke har miljøstyrelsen modtaget efter den 14. februar 1979, der kan begrunde, at miljøstyrelsen med øjeblikkelig

[Ernst Schmidt]

virkning forlanger 70–100.000 olietanke opgravet uden at undersøge, om de er utætte?»

Begrundelse

Da der må være en afgørende årsag til, at der nu skal anvendes ca. 500.000.000 kr. i forbindelse med olietanksudskiftning, må det være af almen interesse at få oplyst, hvorfor der ikke kan spares på dette område.

Besvarelse (29/4 80):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Det er fastsat i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 171 af 29. marts 1974 om kontrol med oplag af olie m.v., at tanke, som er nedgravet før 1. april 1970, skal sløjfes senest 20 år efter nedgravningen. Denne regel blev fastsat efter udvalgsarbejde i et af indenrigsministeriets nedsat udvalg i perioden 1964–1969.

I forbindelse med varmeplanlægningen rettede handelsministeriet den 1. februar 1978 henvendelse til miljøministeriet med henblik på drøftelse af mulighederne for lempelse af olietankbekendtgørelsens sløjfningskrav i en periode, indtil varmeplanlægningen var så langt fremme, at der kunne foretages afgrænsninger af områder, som ville blive forsynet med ledningsført energi.

På baggrund af denne henvendelse udsendte miljøstyrelsen en cirkulæreskrivelse af 21. marts 1978, hvori man henstillede til kommunalbestyrelserne, at der blev udvist tilbageholdenhed med at kræve tanke på under 6.000 l til fyringsgasolie m.v. sløjfet i byer og bymæssig bebyggelse. Denne henstilling blev gentaget i miljøstyrelsens cirkulæreskrivelse af 3. maj 1979.

I skrivelse af 18. december 1979 til miljøministeren oplyste energiministeren, at varmeplanlægningen nu var så langt fremme, at der var skabt et brugbart redskab for kommunerne ved administration af olietankbekendtgørelsen, idet det samtidig blev forudsat, at der etableredes overgangsordninger med tankudlejning i de områder, der forudsattes forsynet med naturgas i naturgasforsyningsens 1. fase. Disse overgangsordninger forudsattes administreret af de regionale na-

turgasselskaber, som da var ved at blive dannet.

Indholdet af den cirkulæreskrivelse, som den 10. april 1980 blev udsendt til landets kommuner, er et resultat af disse tilkendegivelser fra energiministeren og efterfølgende forhandlinger mellem miljøministeriet, energiministeriet, D.O.N.G. A/S og de regionale naturgasselskaber.

Der er, som det fremgår af ovenstående, ikke tale om, at der med miljøstyrelsens cirkulæreskrivelse stilles krav om sløjfning af olietanke, som ikke tidligere er blevet stillet, men alene om, at sløjfningen af olietanke på over 20 år nu genoptages, efter at håndhævelse af reglerne herom har været stillet i bero i 2 år.

Der er altså alene tale om, at olietanke, der er 20 år gamle eller ældre, og som må skønnes at være gennemtærede eller i hvert fald angrebet af korrosion i større omfang, skal sløjfes. Miljøstyrelsen finder det derfor ikke hensigtsmæssigt at pålægge grundejere unødvendige udgifter til f. eks. halvårlige tæthedsprøvnings af olietanke, når tankene alligevel på kortere sigt må sløjfes.

Miljøstyrelsen skal i denne forbindelse også gøre opmærksom på, at en tæthedsprøvnings kun kan vise, om en olietank er tæt i det øjeblik, prøven foretages, og at tæthedsprøvnings er ganske bekostelige, hvis de skal gennemføres på en miljømæssigt forsvarelig måde.«

Spm. nr. 684

Til *ministeren for skatter og afgifter* (16/4 80) af:

Thorndahl (FP):

»Vil ministeren drage omsorg for en lempelig behandling af toldindbetalingerne for marts måned?«

Begrundelse

Toldvæsenet kræver den forfaldne told for måneden forud indbetalt senest den 15. og fremsender i den anledning i almindelighed opgørelsen for den samlede told for hver enkelt virksomhed ca. en uge før sidste rettidige indbetalingsdag. For et formentlig ret stort antal virksomheder i Københavns-området gælder imidlertid, at man først har modtaget opgørelsen for marts måned den 15. april og

[Thorndahl]

altså samme dag som sidste rettidige indbetalingsdag. En del af disse opgørelser er poststempet den 11. april, men er formentlig på grund af postvæsenets særlige arbejdsmetoder først nået frem til adressaterne den 15. april.

Det ville derfor forekomme urimeligt, hvis toldvæsenet ikke accepterede tolden for marts måned som rettidigt indbetalt, når beløbet var betalt f. eks. den 20. april.

Besvarelse (23/4 80):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Toldvæsenet vil anse indbetalinger af told for marts måned 1980 for rettidige, hvis indbetaling til toldvæsenet har fundet sted senest mandag den 21. april 1980.

Spm. nr. 685

Til *ministeren for skatter og afgifter (16/4 80)* af:

Nymann (FP):

»Hvornår kan man senest forvente resultatet af ministerens overvejelser som nævnt i sidste afsnit af ministerens svar på mine spørgsmål nr. 650 og 651 angående ændret forskudsregistrerings ofte helt tilfældige og urimelige virkninger på skatteudskrivningen?«

Begrundelse

Så længe det uretfærdige beskatningsgrundlag opretholdes, er der mange skatteborgere, der hver eneste måned tvinges til at betale flere gange det beløb, som andre skatteborgere, der ikke har ændret deres forskudsregistrering, betaler.

Besvarelse (22/4 80):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

De ændringer af formuebeskatningen, som folketinget vedtog i december 1979, har som anført i besvarelsen af spørgsmål 650 og 651 virkning fra og med indkomståret 1980. Da kildeskattesystemet forudsætter, at de foreløbige skatter for et givet år så vidt muligt svarer til de beløb, der bliver udskrevet i skat for det pågældende år, bør de foreløbige skatter for 1980 være beregnet bl. a. under hensyn til ændringerne i formuebeskatning.

gen. Forskudsregistreringssystemet for 1980 er derfor blevet rettet under hensyn til de nye formueskatteregler, hvilket har betydning for skatteydere, der ønsker forskudsregistreringen for 1980 ændret.

Jeg har imidlertid – som tidligere oplyst – anmodet statskattedirektoratet om indtil videre ikke at tage initiativ til at foretage en ny forskudsregistrering for 1980 for de skatteydere, som må antages at være omfattet af de nye formueskatteregler. Dette skete under hensyn til, at jeg på baggrund af kritikken af ændringen af formuebeskatningen overvejer, om der er grundlag for en justering af de ændrede regler.

Under hensyn til at der er tale om vanskelige problemer, ønsker jeg ikke at sætte nogen frist for, hvornår disse overvejelser kan forventes afsluttet.

Spm. nr. 691

Til *energiministeren (17/4 80)* af:

Arentoft (FP):

»Hvilke planer har ministeren for udjævning af el-prisen på Bornholm i forhold til el-priserne i det øvrige land, når søkabelt over Sverige er en realitet?«

Begrundelse

I øjeblikket ligger el-prisen pr. kWh ca. 30 øre over prisen i det øvrige Danmark. Med søkabel fra Sverige skulle der være mulighed for strømforsyning af Bornholm på linje med det øvrige land, og derfor vil det være af stor betydning at få en klar tilkendegivelse fra ministeren om, at denne urimelige diskriminering af den bornholmske befolkning skulle kunne bortfalde.

Besvarelse (23/4 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg kan oplyse, at prisfastsættelsen for elektricitet finder sted efter bestemmelserne i §§ 9–12 i lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning. Administrationen heraf varetages af det uafhængige organ, elprisudvalget.

Elprisudvalget er sammensat dels af 5 uafhængige medlemmer repræsenterende juridisk, nationaløkonomisk, regnskabsmæssig og teknisk sagkundskab samt de større og mindre forbrugeres interesser, dels af 5 med-

[Energiministeren]

lemmer repræsenterende elforsynings- og kommunale interesser. Udvalget fungerer på samme måde som Monopolrådet og har Monopoltilsynets direktorat som sekretariat.

Elforsyningslovens prisbestemmelser baserer sig på et kostprisprincip for elektricitet. Efter disse bestemmelser kan energiministeren fastsætte generelle regler vedrørende indregning af nødvendige udgifter, herunder afskrivninger, henlæggelser og forrentning af indskudskapital. Ministeren kan derimod ikke give regler om selve tariferingen, hvor det er elprisudvalget, der kan give pålæg om ændring af priser eller andre leveringsbetingelser, som udvalget finder er urimelige eller i strid med loven.

Elprisudvalget har siden lovens ikrafttræden 1. januar 1977 tilstræbt en harmonisering af de mange forskellige tarifsystemer, som anvendes efter det grundlæggende princip, at de forskellige grupper af forbrugere så vidt muligt skal betale en pris, der svarer til de omkostninger, de pågældende påfører elforsyningen. Udvalget har således arbejdet på afvikling af en række eksisterende tariffer, hvor afregningen sker på grundlag af aftagne kWh efter en skala, der falder med stigende elforbrug.

Som det således vil fremgå, er det ikke gennem elforsyningsloven tilstræbt at udligne elpriserne på landsplan. I hvilket omfang søkabet til Bornholm vil skabe baggrund for lavere elpriser på Bornholm, kan derfor ikke bedømmes for nærværende, men jeg vil gerne fremhæve, at sigtet med denne investering netop er at skabe en bedre og på længere sigt mere økonomisk elforsyning for Bornholm.

Spm. nr. 723

Til *finansministeren* (18/4 80) af:

Maisted (FP):

»Hvor store er det offentliges forpligtelser år 1990 og år 2000 i forbindelse med samtlige tjenestemandspensioner, og hvor stor en formue skulle der være hensat, hvis tjenestemandspensionerne var et afkast af en hensat formue?«

Begrundelse

Regeringen ønsker ofte en øget formuebeskatning, men kræver ikke formuebeskatning af den kapital, der ligger til grund for udbe-

talingen af tjenestemandspensioner, hvilket yderligere burde forstærke kravet om ens skatteyderbetalt pension til alle.

Besvarelse (28/4 80):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Det offentliges udgifter til tjenestemandspension anslås at ville udgøre ca. 3,6 mia kr. i 1980, heraf ca. 2,4 mia kr. inden for statens forhandlingsområder og ca. 1,2 mia kr. inden for de kommunale forhandlingsområder.

Inden for *statens* forhandlingsområder forventes en udgift til samtlige statstjenestemandspensioner i 1980 på ca. 1,5 mia kr. Da statstjenestemændenes aldersfordeling er meget jævn, anslås det på grundlag af en af finansministeriet i 1978 over for finansudvalget udarbejdet prognose, at udgifterne (i 1979-kr.) vil udgøre ca. 1,6 mia kr. i 1990 og på ny ca. 1,5 mia kr. i år 2000.

Aldersfordelingen for tjenestemænd i folkeskolen og Københavns kommunale skolevæsen er derimod meget skæv, og på grundlag af den tidligere udarbejdede prognose anslås tjenestemandspensionsudgifterne, der i 1980 forventes at ville udgøre ca. 0,5 mia kr. inden for disse områder, til ca. 0,6 mia kr. i 1990 og til ca. 1,1 mia kr. i år 2000.

Inden for statens forhandlingsområder som helhed antages tjenestemandspensionsudgifterne i 1979-kr. at kunne komme til at udgøre ca. 2,6 mia kr. i 1990 og ca. 3,2 mia kr. i år 2000.

I det omfang tjenestemandspensionerne måtte blive reguleret under hensyntagen til ændringer i reallønsniveauet i samfundet, vil også de anslåede tjenestemandspensionsudgifter blive ændret. Ændring af folkepensionen vil som følge af de samordningsfradrag, der foretages i tjenestemandspensionerne, ligeledes kunne ændre prognosetallene. Det samme er tilfældet, såfremt der sker andre ændringer som f. eks. opgaveomlægninger mellem stat og kommuner.

For så vidt angår de *kommunale* forhandlingsområder har Amdsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening og Foreningen af kommuner i Københavns amt tidligere over for finansministeriet oplyst, at man ikke med rimelig sikkerhed kunne skønne over tjenestemandspensionsudgifterne frem til 1995. For Københavns kommunes vedkommende skønnes det, at tjenestemandspensioner

[Finansministeren]

pensionsudgifterne, der i 1980 forventes at ville udgøre ca. 0,5 mia kr., vil være nogenlunde uændrede i 1990 og år 2000. Formueværdien af tjenestemandspensionsrettighederne afhænger af en række usikre faktorer, herunder især de fremtidige løn- og renteforhold. I rapporten fra udvalget om lønmodtagernes medejendomsret bilag 2 er formueværdien i 1978-kr. under forudsætning af et renteniveau på 15¾ pct. og en lønstigning på 8 pct. p.a. efter et meget groft skøn anslået til ca. 34 mia kr. Til sammenligning er det i rapporten anført, at den samlede formueværdi af ikke-formueskattepligtige forsikrings- og opsparingsordninger m.v. samt af tjenestemandspensionsrettighederne ultimo 1974 kan anslås – som grov størrelsesorden – at have udgjort mindst 75 mia kr.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om bolig-sikring.

(Lovforslag nr. L 147. Fremsat 26/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 15/4 80. Anden behandling 22/4 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Knud Damgaard (S):

Boligudvalget har holdt 2 møder mellem anden og tredje behandling. Årsagen til udvalgsarbejdet var et af fru Kirsten Jacobsen og hr. Thorndahl bebudet ændringsforslag under anden behandling. Dette ændringsforslag gik på, at lejligheder af samme kvadratmeterantal, men med forskelligt værelsesantal skal behandles ens, hvis de er beliggende i samme boligbebyggelse.

Der var under hele behandlingen af disse lovforslag i udvalget stor sympati for og vilje til at få skabt den sikring af de forhold, der er nævnt i dette ændringsforslag, og derfor var der selvsagt også positiv vilje til at forhandle dette ændringsforslag i boligudvalget. Vi fik imidlertid fra ministeren en kommentar, som viste, at gennemførelsen af ændringsforslaget ville medføre uoverskuelighed

i den praktiske virkning og administration, hvilket førte med sig, at man fra fremskridtspartiets side tog ændringsforslaget tilbage, idet man pålagde formanden at sige til ministeren, at man fandt det nødvendigt, at han, når loven er trådt i funktion, følger disse forhold nøje og grundigt.

Et sådant tilsagn har jeg fået fra ministerens side, og jeg skal derfor på udvalgets vegne indstille lovforslaget til vedtagelse i den affattelse, hvori det foreligger efter afstemningen ved anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 129 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om boligydelse til pensionister. (Ændringer som følge af ændringer i boligsikringsloven, kombineret værelses- og arealkriterium m. v.).

(Lovforslag nr. L 148. Fremsat 26/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 15/4 80. Anden behandling 22/4 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 137 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var: